

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ • ΜΑΪΟΣ 2011

Τ.Θ. 1308, Τ.Κ. 380 01 ΒΟΛΟΣ, ΤΗΛ.: 24210 93502, 24210 93510, FAX: 24210 67903

ΚΩΔΙΚΟΣ: 2369

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ!

Πεντακόσια πενήντα οκτώ χρόνια πέρασαν από την αποφράδα εκείνη ημέρα της 29ης Μαΐου 1453. Τότε πού ακούστηκε η κραυγή “Εάλω ή Πόλις” και η Βασιλεύουσα, η Πόλη των Αγίων, των Αυτοκρατόρων και των θρύλων, πέρασε υπό την κατοχή του Όθωμανού δυνάστη. Έτσι άρχισε η Τουρκοκρατία. Τό Γένος επεβίωσε, αλλά η Κωνσταντινούπολις και η Αγία Σοφία παραμένουν σέ ξένα χέρια. Σήμερα τιμούμε τους πεσόντες κατά την πολιορκία και κατά την Άλωση, διαβάζουμε τους θρήνους και τους θρύλους, συγκινούμεθα και διδασκόμεθα. Διότι αυτή είναι η αξία της ιστορικής μνήμης. Νά αποτελεῖ μάθημα ἐς αἶψα γιά τίς νεώτερες και τίς ἐπερχόμενες γενιές.

1) Πρέπει νά θυμόμαστε τήν Άλωση γιά νά ἀποτινουμε ἕνα διαρκή και μεγάλο φόρο τιμής στό Βυζαντινό κράτος, τήν Ρωμανία, ὅπως τήν ἀναφέρουν τά κείμενα τῆς ἐποχῆς, τό ἐκχριστιανισθέν Ρωμαϊκό κράτος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὅπως τό χαρακτηρίζει ὁ νεώτερος βυζαντινολόγος Διονύσιος Ζακυθινός. Ἡ Βυζαντινή Αυτοκρατορία μέ πρωτεύουσα τήν Κωνσταντινούπολη-Νέα Ρώμη ἄντεξε ἐπί 11 αἰῶνες. Μετά τήν Άλωση ἀπό τούς Σταυροφόρους τό 1204 ἡ ἐδαφική τῆς ἔκταση και τό σφρίγγος τῆς περιορίσθησαν σημαντικά. Παρέμεινε ὅμως καθ’ ὅλη τή διάρκεια τοῦ βίου τῆς τό κράτος στό ὁποῖο πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπιτυχής και δημιουργική συνάντηση Χριστιανισμοῦ και Ἑλληνισμοῦ. Ἡ Ἑλληνορθόδοξη παράδοση ὑπῆρξε τό ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς συναντήσεως και τό Βυζάντιο τή διέδωσε μέ εἰρηνικό τρόπο στούς γειτονικούς λαούς. Αὐτήν τήν ἱεραποστολική δράση τῶν Βυζαντινῶν προγόνων μᾶς καταδεικνύουν και μαρτυροῦν οἱ πολιτισμοί τῶν σημερινῶν λαῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ὁ Ρῶσος Πατριάρχης Ἀλέξιος παραδέχθηκε, ὅταν βρέθηκε τό 1992 στήν Ἀθή-

να, ὅτι ἡ Ρωσία εἶναι πνευματικό τέκνο τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Βυζαντίου. Ὁ Ρουμάνος ἱστορικός και πολιτικός τοῦ 20οῦ αἰῶνος Νικολάι Γιόργκα χαρακτήρισε τήν Μολδοβλαχία μετά τήν Άλωση ὡς “τό Βυζάντιο μετά τό Βυζάντιο”. Και τό κυριλλικό ἑλληνογενές ἀλφάβητο πού χρησιμοποιοῦν πολλοί σλαβικοί λαοί ἀποτελεῖ ἐμπρακτῆ ἐπιβεβαίωση τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Αὐτόν, λοιπόν, τόν πολιτισμό πρέπει νά διδάσκουμε και νά διδασκόμαστε ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες.

2) Πρέπει νά θυμόμαστε τήν Άλωση, διότι μέσα ἀπό τίς διηγήσεις τῶν ἱστορικῶν τῆς ἐποχῆς ξετυλίγεται ἡ ἑλληνική διάρκεια, ἡ διαχρονική πορεία τῶν ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ συγκλονιστική ὁμιλία τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στίς 28 Μαΐου πρῖν ἀπό τήν τελική ἐπίθεση τῶν Ὀθωμανῶν μᾶς διδάσκει γιαντί ἀγωνιζόμαστε: Γιά τήν Πίστη, γιά τήν Πατρίδα, γιά τούς συγγενεῖς μᾶς. Προσθέτει και τόν βασιλέα, διότι ἐκεῖνο ἦταν τό πολίτευμα τῆς ἐποχῆς. Ὅμως τό τρίπτυχο Πίστη, Πατρίδα, συγγενεῖς, πού ἀναφέρει ὁ τελευταῖος Αυτοκράτορας, μᾶς συνδέει μέ τόν ὄρκο τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων ἐφήβων και μέ τόν παίανα τῶν Σαλαμινομάχων, τό “Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων” και φθάνει αὐτή ἡ ἑλληνική διάρκεια μέχρι τήν προκήρυξη τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, πού ἔγραφε τόν Φεβρουάριο τοῦ 1821 “Μάχου ὑπέρ Πίστεως και Πατρίδος”, και μέχρι τά λόγια τοῦ Κολοκοτρώνη πρὸς τούς μαθητές τοῦ πρῶτου Γυμνασίου τῆς ἐλεύθερης πλῆον Ἀθήνας: “Ὅταν πιάσαμε τ’ ἄρματα εἶπαμε πρῶτα ὑπέρ Πίστεως και ὕστερα ὑπέρ Πατρίδος”. Αὐτές εἶναι οἱ διαχρονικές ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτός ὁ ἠθικός δεσμός ἐνώνει τόν Παλαιολόγο μέ τούς Σαλαμινομάχους, μέ τόν Κολοκοτρώνη, μέ τό 1940 και μέ τό Κυ-

Συνέχεια στή σελ. 2.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ!

Συνέχεια από τη σελ. 1.

πριακό έπος του 1955-59. Μαχόμεθα για την Πίστη, την Πατρίδα, την Οικογένεια όσο κι αν κάποιοι μας χαρακτηρίζουν ...αναχρονιστικούς. Τιμώνας τη μνήμη των προδρόμων και των μαρτύρων της Έλληνικής Διαχρονίας, εμείς γι' αυτά θά συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε!

3) Θυμόμαστε τα γεγονότα της εποχής πριν και γύρω από την Άλωση, διότι μας διδάσκουν την πολύτιμη συμβολή της Όρθοδόξου Έκκλησίας μας στην επιβίωση του Γένους μας. Λίγες δεκαετίες πρό της άλωσης είχαμε μία έντονη και αυταρχική παρέμβαση της τότε Πολιτείας προς την Έκκλησία. Η αυτοκρατορική εξουσία πίστεψε -φευ!- ότι αν υπογράψουμε την ύποταγή της Όρθοδοξίας στον Πάπα, θά έχουμε μεγάλη βοήθεια από την Δύση κατά των Όθωμανων. Τό 1438-39 στην Φερράρα και στην Φλωρεντία σύρθηκαν μέ πιέσεις και εξευτελισμούς οι εκκλησιαστικοί ηγέτες στην ύπογραφή της ψευδοενώσεως των Έκκλησιων. Ο Μάρκος ο Εὐγενικός, Επίσκοπος Έφέσου, αρνήθηκε να υπογράψει και έσωσε την τιμή της Έκκλησίας. Προσέξτε: Δέν αρνήθηκε να συζητήσει, διότι η Όρθοδοξία δέν αρνείται τον διάλογο. Αρνείται την ύποταγή. Και από αυτούς πού υπέγραψαν μία μεγάλη μορφή απέσυρε την ύπογραφή της μόλις επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη. Πρόκειται για τον Γεώργιο Σχολάριο, τον μετέπειτα Γεννάδιο, πρώτο Πατριάρχη μετά την Άλωση.

Ο λαός ακολούθησε τον Μάρκο και τον Σχολάριο. Οι ανθωνωτικοί είχαν δίκαιο, διότι παρά την ύπογραφή της ψευδοενώσεως τά καρβία του Πάπα δέν φάνηκαν ποτέ στην μαχόμενη Βασιλεύουσα. Ο Βρετανός ιστορικός Στῆβεν Ράνσιμαν στο περιουδάστο έργο του "Η Μεγάλη Έκκλησία εν αιχμαλωσία" δικαιώνει τους ανθωνωτικούς λέγοντας ότι διέσωσαν την ένότητα της Έκκλησίας και μόνον έτσι επεβίωσε ο Έλληνισμός. Και στο άλλο σπουδαίο έργο του, την "Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως" διαφεύδει όλους τους επικριτές της Έκκλησίας και του μοναχισμού, τονίζοντας ότι στα θαλάσσια τείχη της Βασιλεύουσας έναν από τους πύργους τον υπεράσπιζαν Έλληνες μοναχοί.

4) Θυμόμαστε την Άλωση, διότι η ιστορία μας διδάσκει ότι όταν οι λίγοι αποφασίσουν να αντισταθούν κατά των πολλων, μπορεί να ήττηθούν πρόσκαιρα, αλλά τελικά σε βάθος χρόνου κερδίζουν. Η αντίσταση στα τείχη της Βασιλεύουσας των 5000 χιλιάδων Έλλήνων και των 2000 ξένων συμμάχων τους έμεινε στις ψυχές των υποδούλων ως τίτλος τιμής και δέσμευση για νέους αγώνες. Η θυσία του Κωνστα-

ντίνου Παλαιολόγου στην πόλη του Ρωμανού έθεσε τις βάσεις για τό 1821. Τά δεκάδες κινήματα των υποδούλων έτράφησαν από τους θρύλους του Μαρμαρωμένου Βασιλιά και της Κόκκινης Μηλιάς. Αν είχαν παραδοθεί την 29η Μαΐου 1453, δέν θά υπήρχε αντίσταση και έθνεγερσία. Η συνθηκολόγηση θά ήταν ανεξίτηλη ντροπή. Ένω η ήρωική άμυνα γέννησε την ύπομονή, την έλπίδα, την προσδοκία. Αυτή την έλπίδα εκφράζει και ο Ποντιακός θρήνος:

"... Η Ρωμανία πέρασεν, Η Ρωμανία πάρθεν, Η Ρωμανία κι αν πέρασεν ανθει και φέρει κι άλλο..."

Άλλωστε και ο Θ. Κολοκοτρώνης έλεγε προς τους ξένους συνομιλητές του: "Ο βασιλεύς μας συνθήκην δέν έκαμε, η φρουρά του πολεμά ακόμη και τά φρουριά του αντιστέκονται". Και έξηγούσε ότι αναφερόταν στον Κωνσταντίνο Παλαιόλογο, στους κλεφταρματολούς, στο Σούλι και στή Μάνη. Οι πεσόντες κατά την Άλωση μας δώρισαν τό δικαίωμα στή Μεγάλη Ίδέα. Και χωρίς Μεγάλες Ίδέες τά έθνη δέν πάνε μπροστά.

5) Η αντίσταση των τελευταίων μαχητών της Κωνσταντινουπόλεως και τό "πάντες αυτοπροαιρέτως αποθανούμεν και ου φεισόμεθα της ζωής ημών" εμπνέει έκτοτε τά ΟΧΙ του Έλληνισμού. Τό 1940 κατά του Μουσολίνι, τό 1941 κατά του Χίτλερ, τον συνεχή αγώνα της Κύπρου από τό 1955 μέχρι σήμερα κατά της αποικιοκρατίας και του αφελληνισμού. Σήμερα οφείλουμε να συνεχίζουμε να αντιστεκόμαστε μέ κάθε τρόπο. Οι σημερινές αλώσεις είναι μικρές και καθημερινές. Άρα ύπουλες και έξισου επικίνδυνες. Η ύπονόμευση της γλώσσας μας, η άγνοια της ιστορίας μας, η ξενομανία, οι συκοφαντίες κατά της Έλληνορθόδοξου Παραδόσεώς μας, οι έδαφικές διεκδικήσεις των γειτόνων, η πλαστογράφηση της ιστορίας της Κύπρου και της Μακεδονίας, όλα αυτά και πολλά άλλα αποτελούν μικρές αλώσεις πού απαιτούν γνώση, αντίσταση και μαχητικότητα. Δέν αρνούμαστε την επικοινωνία και τη συνεργασία μέ άλλους λαούς και πολιτισμούς. Ο Έλληνισμός ποτέ δέ κλείστηκε στο καβούκι του. Θά αρνηθούμε όμως την αφομοίωση, την άλλοτριωση, τις γκρίζες ζώνες. Θά αγωνισθούμε μέ όπλα πρωτίστως πνευματικά και ήθικά. Και θά διδασκόμαστε από την Παράδοση και τό βίωμα της Έκκλησίας μας. Η Άλωση και οι μετέπειτα εξελίξεις μας διδάσκουν ότι τελικά επιβίωσαμε μέχρι σήμερα χάρις στην Όρθόδοξη Έκκλησία μας. Διότι η Όρθόδοξη Παράδοση είναι Σταυροαναστάσιμη. Μας θυμίζει ότι μετά την κάθε Σταύρωση του Γένους ακολουθεί η Ανάσταση! Αυτό εύχομαι και για την ήμικατεχόμενη Κύπρο μας! ●

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΟΛΕΒΑ, Πολιτικού Έπιστήμονος-Συγγραφέα

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κατασκηνώσεις 2011

Α' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΑΓΟΡΙΩΝ)

Γ', Δ', Ε', ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ. 30 Ίουνίου - 7 Ίουλίου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ: Αρχιμ. Μάξιμος Παπαϊωάννου, Αρχιμ. Ίγνάτιος Αναγνωστόπουλος, Ίεροδιάκονος Κωνσταντίνος Ρήγας.

Β' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ)

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ: Πρεσβύτερος Βασίλειος Άδάμ, Πρεσβύτερα Λαμπρινή Λουλουδάκη. 7 - 15 Ίουλίου.

Γ' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΑΓΟΡΙΩΝ)

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ, Α', Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ. 15 - 25 Ίουλίου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ: Αρχιμ. Άλέξιος Άλεξόπουλος, Αρχιμ. Σεραφείμ Κοντακτής, Ίεροδιάκονος Καλλίνικος Γεωργακόπουλος.

Δ' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ)

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ. 25 Ίουλίου - 5 Αυγούστου.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ: Δέσποινα Τσιάνου-Γούση, Ίατρος ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ: Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Φλάκας

Ε' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΑΓΟΡΙΩΝ)

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, Α', Β', Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ. 8 - 17 Αυγούστου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ: Αρχιμ. Άλέξιος Άλεξόπουλος, Αρχιμ. Σεραφείμ Κοντακτής, Ίεροδιάκονος Καλλίνικος Γεωργακόπουλος.

ΣΤ' ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

«ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΝΕΩΝ». 17 - 22 Αυγούστου.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Πρωτ. Χρήστος Χαχαμίδης.

Δηλώσεις Συμμετοχής:

Πνευματικό Κέντρο Ίερās Μητροπόλεως Δημητριάδος από Δευτέρα έως Παρασκευή 9:00 π.μ.-1:00 μ.μ. και 5:00 μ.μ.-7:00 μ.μ. Τό Σάββατο 9.00 π.μ.-1.00 μ.μ.

Πληροφορίες:

Τηλ.: 24210 28833 κ. Αιμιλία Γεωργακοπούλου.

Λουκάς Νοταράς: Ο πρώτος Έθνομάρτυς της Αλώσεως

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΠΗΛΙΟΥ

Η Πόλις *έάλω!* Η τραγική αυτή φράση άνηκνυσε μοιραία τό ξημέρωμα της αποφράδας 29ης Μαΐου του έτους 1453. Καί σήμανε όχι άπλώς τό τέλος ενός χιλιετούς λαμπρού βυζαντινού πολιτισμού, τόν όποϊον έκπροσωπούσε ή «Βασιλεύουσα» τών πόλεων, αλλά και τήν άρχή μιās μακράς, όδυνηρής δουλείας, σπίν όποία ό λαός του Θεού, άν και έκλεκτός, γιά τίς άμαρτίες του περιέπεσε.

Όστόσο, και μέσα στίς συμφορές, ό Έλληνισμός δέν παύει νά είναι «μεγάλος». Μάλιστα, θά μπορούσε νά ειπωθεΐ και αυτό: ότι ό Έλληνισμός, κυρίως όταν κινδυνεύει και χτυπιέται, είναι μεγάλος! Στίς ώρες του έσχάτου κινδύνου, αναδεικνύει μεγάλες μορφές, πού σκέπτονται, όμιλούν και ένεργούν μέ μεγαλωσύνη. Καί άφήνει σέ μās τούς μεταγενεστέρους αιώνιο υπόδειγμα άρετής, άνδρείας και άκαμπτis προσπλώσεως στά άθάνατα ιδανικά και τίς άξίες της φυλής μας.

Μιά τέτοια μορφή, πού σφράγισε μέ τήν άνδρεία, τήν ισχυρή της πίστη και τί θυσία της τά γεγονότα της Αλώσεως, υπήρξε ό Λουκάς Νοταράς, ό Μέγας Δούκας της Κωνσταντινουπόλεως, ό τελευταίος πρωθυπουργός της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Γιός του Νικολάου Νοταρά, μεγάλου διερμηνευτού του αυτοκράτορα Μανουήλ Παλαιολόγου, διακρίθηκε γιά τά έξαιρέτα ήθικά και πολιτικά του χαρίσματα. Δεύτερος στά πρεσβεία τιμής μετά τόν Κωνσταντίνο ΙΑ΄ Παλαιολόγο, τόν τελευταίο τραγικό Βυζαντινό αυτοκράτορα, έτρεφε γι' αυτόν βαθιά αγάπη και σεβασμό. Όστόσο, μέ τήν άκεραιότητα πού τόν χαρακτήριζε, δέν δίτιζε νά του αντίτιθεται, όπου έβλεπε νά διακυβεύεται ή όρθόδοξη πίστη. Γιά τουτο και αντίταχθηκε μέ σθένος στίς αποφάσεις της έν Φλωρεντία Συνόδου, τό 1442, πού υπέτασαν τήν Όρθοδοξία σπίν έξουσία του Πάπα. Βαθύτατα άνθηνωτικός, πρόσφερε τήν γνωστή ιστορική φράση: «Καλύτερα νά δούμε νά βασιλεύη σπίν Πόλη φακιόλι τούρκικο παρά ή λατινική καλύπτρα!»

Κατά τήν πολιορκία της Πόλης πολέμησε μέ άφθαστη γενναιότητα, περιερχόμενος όλα τά τείχη και τά όχυρά, γιά νά έμψυκώσει τούς υπερασπιστές. Τήν ήμέρα της άλώσεως εξακολούθησε νά μάχεται από τί βασιλική πύλη και άργότερα από τόν πύργο τών «Φραντζεζιδων», όπου κλείσθηκε μέ άλλους μαχητές, παρόλο πού οί Τούρκοι είχαν ήδη μπει σπίν Πόλη. Όταν τό όχυρό αυτό έπεσε, κατέφυγε σέ άλλο πύργο, όπου είχε κλεισθεΐ νωρίτερα ή οικογένειά του, και συνέχισε ένα άπέληπ άγώνα, μέχρις ότου υποχρεώθηκε, λόγω άνωτέρας πλέον βίας, νά παραδοθεΐ.

Έν μέσω τών τραγικών αποτελεσμάτων μιās τρομερής λεπλασίας και καταστροφής της πάλαι ποτέ «Βασιλεύουσας» Πόλης, ό εισβολέας Μωάμεθ έψεξε τόν Μέγα Δούκα, διότι μέ τήν άνόπη άρνησή του νά του παραδώσει ειρηνικά τήν πόλη, έγινε αίτιος τόσο κακού. Έκείνος, όμως, θαρραλέα απάντησε:

«Κύριε, δέν είχαμε έμείς τέτοιου είδους έξουσία νά σου παραδώσουμε τήν Πόλη, ούτε κι αυτός άκόμη ό βασιλέας»!

Ό Σουλτάνος εκτίμησε βαθιά τί γενναιότητα και τήν παρηγοσία του Νοταρά. Σκόπευε μάλιστα νά τόν καταστήσει πολιτικό Διοικητή της πόλης, ώστε υπό τί διοίκησή του νά αναδιοργανωθούν οί υπόδουλοι πλέον Έλληνες, δουλεύοντας γιά τήν προκοπή και τήν άνάδειξη της νέας Όθωμανικής Αυτοκρατορίας. Καί ίσως νά τό έπρατε, άν δέν συνέβαινε στό μεταξύ τό άκόλουθο περιστατικό, πού άλλαξε τίς διαθέσεις του τυράννου, καθιστώντας τόν Λουκά Νοταρά μάρτυρα της πίστεως και της ήθικής, τόν πρώτο έθνομάρτυρα της Αλώσεως.

Ένα βράδυ ό Μωάμεθ όργάνωσε γλέντι στό παλάτι, μέ όλους τούς μεγιστάνες και τούς αξιωματούχους του. Έκεΐ, αφού μέθυσε, όπως τό συνήθιζε, από τό κρασί και από τό κάπνισμα του γεμάτου κασίς ναργιλέ του, διέταξε νά του φέρουν στό συμπόσιο τόν δεκατετράχρονο μικρό γιό του Νοταρά, πού ήταν έξαιρετικά ώραιος, γιά νά τόν χρησιμοποιήσει «πρός ίκανοποίησιν κατωτέρων όρέξεων». Αυτό γιά τόν βαθιά πιστό και αξιο-

πρεπή Νοταρά ήταν άνεπίτρεπτο και φυσικά άρνήθηκε νά του παραδώσει τόν γιό του. Η άρνηση προκάλεσε τήν μανιώδη όργη του τυράννου, πού διέταξε νά του φέρουν διά της βίας τό μικρό παιδί, τόν δέ πατέρα μαζί μέ τούς δύο μεγαλύτερους γιούς του νά όδηγήσει ό δήμιος έξω από τήν πύλη του παλατιού και νά τούς άποκεφαλίσει.

Πραγματικά έτσι και έγινε. Στο άκουσμα της θανατικής καταδίκης, τό ένα από τά δύο άγόρια πού όδηγήθηκαν δέσμια από τόν δήμιο μαζί μέ τόν πατέρα τους, δείλιασε και άρχισε νά κλαίει. Τότε ή μεγάλη εκείνη και άτρόμητη καρδιά, έδωσε και στά δύο θάρρος λέγοντας:

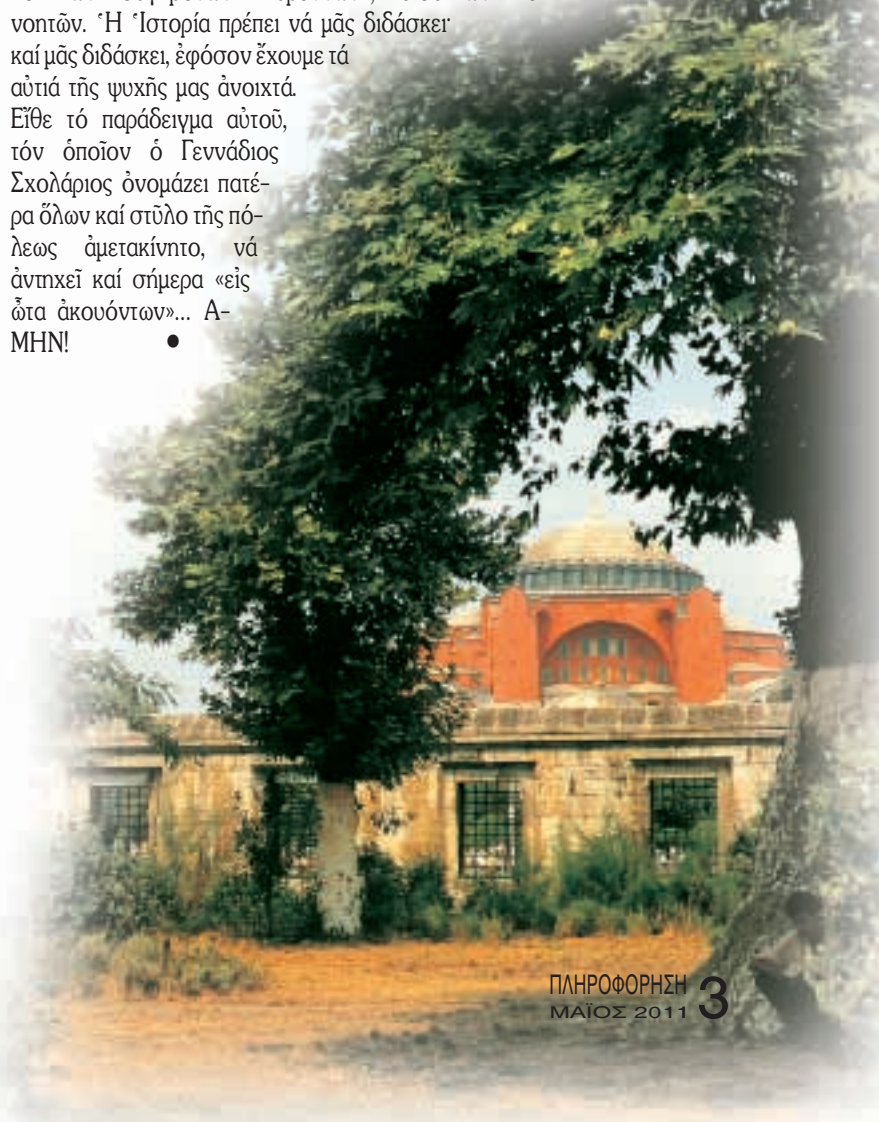
«Παιδιά μου, χθές, μέσα σέ μία στιγμή, χάσαμε και δόξα και πλούτο και δύναμη. Θά μπορούσαμε ίσως νά ζήσουμε, αλλά πώς; Μέσα σπίν καταφρόνηση και τήν ταλαιπωρία... Μιās τέτοιας ζωής δέν είναι προτιμότερος ό θάνατος;... Άν λυτρωθεύμε σήμερα από τά δεσμά της ζωής, ασφαλίζουμε τό μέλλον μας. Γιατί ποιός γνωρίζει τά όπλα του διαβόλου κι άν, παραμένοντας σπίν ζωή αυτή, θά μέναμε άτρωτοι από τά βέλη του;... Στο όνομα Έκείνου πού στανρώθηκε, πέθανε και άναστήθηκε γιά μās, ως πεθάνουμε και έμεις, γιά νά απολαύσουμε τά αγαθά της Ούράνιας Βασιλείας Του»!

Έτσι ενθάρρυνε τά παιδιά του μπροστά στο θάνατο ό μεγάλος πολέμαρχος της Ρωμιοσύνης, ό λαμπρότερος Έλληνας εκείνης της εποχής, του όποϊου όμοιος δέν υπήρχε σέ όλη τήν Αυτοκρατορία. Όταν δέ είδε τά κεφάλια τους νά πέφτουν, αναφώνησε δοξολογικά:

«Σέ ευχαριστώ, Κύριε: δίκαιος είσαι, Κύριε!»

γιά νά θανατωθεΐ κατόπιν και ό ίδιος, μετά από σύντομη προσευχή.

Τουτο τό ήρωικό και άγιο τέλος, επιστέγασμα μιās υποδειγματικής ζωής, ως παραδειγματίζει και έμās, τούς νεώτερους Έλληνες, ώστε νά μένουμε άνυποχώρητοι στίς προκλήσεις και στά φόβητρα τών ποικίλων συγχρόνων «τυράννων», αισθητών και νοητών. Η Ιστορία πρέπει νά μās διδάσκει και μās διδάσκει, έφόσον έχουμε τά αυτιά της ψυχής μας ανοικτά. Εΐθε τό παράδειγμα αυτού, τόν όποϊον ό Γεννάδιος Σχολάριος όνομάζει πατέρα όλων και στυλο της πόλεως άμετακίνητο, νά άντηχεί και σήμερα «εις ότα άκούοντων»... Α-ΜΗΝ!

Τά αίτια καί τό χρονικό τῆς “Αλώσης

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ, ΑΝ. ΚΑΘ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Τά αίτια

29 Μαΐου 1453: Τραγική ἐπέτειος γιά τό Ἑλληνορθόδοξο γένος. Παραλύνει τό χέρι καί νεκρώνει ἡ καρδιά σπίν ἀνάμνηση τῆς κτηνώδους, πού διαπράχθηκε σέ βάρος τῆς Βασιλεύουσας, τῆς Νέας Ρώμης, τῆς Κωνσταντινούπολης, πού ἀπό ἀπόρρητη καί περιλάμπρη, πού τίν εἶχε κάνει ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, ὁ ἰδρυτής τῆς, τώρα σφραγίζεται μέ ὀλοκληρωτική καταστροφή καί κατάλυση ἀπό τούς διαχρονικά ἐπίορκους, πρῶτα Εὐρωπαίους καί τώρα Τούρκους Ἀσιάτες. Ξεγελάστηκαν οἱ Βυζαντινοί καί μάλιστα ὁ τελευταῖος αὐτοκράτορας καί ἀπό ἀνεξάρτητοι καί «φίλοι», ἔγιναν ὑποτελεῖς στούς ἐκάστοτε Σουλτάνους.

Σήμερα, σέ μία περίοδο, ὅπου ἡ παρακράση τῆς ἱστορικής ἀλήθειας, συστηματική καί στοχευμένη, μεταστρέφει ἢ καί ἀλλοιώνει τά γεγονότα τῆς διαχρονικῆς διαδρομῆς τοῦ ἑλληνορθόδοξου Γένους, τά πολλαπλά μηνύματα αὐτῆς τῆς συγκλονιστικῆς ἐπετείου, τῆς Ἀλώσεως, πρέπει νά ἔρθουν ζωντανά καί πάλι στή μνήμη μας, χωρίς ἐξωραϊσμούς, προκειμένου νά κατανοήσουμε γιά ποιές αἰτίες μία αὐτοκρατορία ἢ ἕνα Κράτος ἀπό τή ζωή μπορεῖ ξαφνικά νά πέσει στό θάνατο. Οἱ θρῆνοι πάνω στά ἐρείπια δέν ὠφελοῦν. Ἡ Βασιλεύουσα σιγά - σιγά ἔφτασε στή «μειωμένη ἐθνική κυριαρχία» γιά νά καταλήξει σπίν ὀλοκληρωτική. Ὁ «ζητιάνος» αὐτοκράτορας ἀντιμετώπισε τόν ὀνειδισμό καί τή χλεύη αὐτῶν πού ἡ Βασιλεύουσα εἶχε ἐκπολιτίσει. Ὁ λαός μέ πόνο παρουσιάζει στά τραγούδια του τόν τελευταῖο αὐτοκράτορα νά διακονεῦει μάταια στά ξένα. Ἡ σημερινή ἐπέτειος ἀποκαλύπτει τίς ἐπικίνδυνες πτυχές στή ζωή ἑνός λαοῦ καί ἑνός ἔθνους. Ἄλλωστε δέν ἀπέχουμε σήμερα ἀπό μία πρόσφατη τραγική καί αὐτή ἐπέτειο, μέ πρωταγωνιστές τούς ἴδιους ὑποβούλους βαρβάρους. Ἐχουμε νέα σύγχρονη ἄλωση, αὐτή τή φορά, τῆς Ἰακωβίτιδος, ὅπως καί τῆς Πόλης, Κύπρου. Καί σπίν τελευταία περίπτωση, ὅπως καί σπίν Πόλης, ἡ σύμπτυξη Εὐρωπαίων καί Τούρκων ἀποδίδει καρπούς, θανατικούς ὅμως, πού κάνουν ἀκόμη καί τά πουλιά νά θρηνοῦν: Κλαίγουν τῆς Κύπρου τό νησί τό πολυκρουσεμένο, ὅπου τό ἐκουρσέψανε Ἀγαρηνοί καί Φράγκοι.

Εἶναι ἰδιαίτερα ὠφέλιμο σήμερα νά ἀνατρέξουμε στά αίτια καθῶς καί στό χρονικό τῆς ἄλωσης καί τῆς ἐναρξης τῆς δουλείας, ὄχι μόνο γιά ἐπετειακούς λόγους καί ἀναδρομικές θρηνωδίες, ἀλλά καί ἐπικαιρές αἰτίες, μήπως δηλ. καί καταλάβουμε, μέσα ἀπό πυκνά σύννεφα καπνοῦ, πού σπκῶνουν οἱ «διατεταγμένης» ἀποστολῆς «ἱστορικοί» καί οἱ φλύαρες ἡγεσίες, μέ τά χαλκευμένα ψεύδη, τούς ἀληθεῖς ρόλους τῶν πρωταγωνιστῶν.

Ἄς ἀπαριθμήσω τώρα τά αίτια τῆς Πτώσης, ὅπως συνάγονται ἀπό τίς πολυάριθμες ἐρευνες καί τούς ἀντίστοιχους προβληματισμούς γύρω ἀπ' αὐτό τό θέμα καί πρέπει νά δηλώσω, ὅτι δέν ὑπάρχει ὁμοφωνία τῶν ἐρευνητῶν. Ἀντίθετα, οἱ ἀποκλίσεις εἶναι πολύ ἔντονες καί τά προσαγόμενα ἐπιχειρήματα συχνά παντελῶς ἀντικρουόμενα. Ἄς τά ἀναφέρουμε συνοπτικά, ἀνατρέχοντας ὄχι μόνο στίς σύγχρονες τῆς Ἀλώσεως μαρτυρίες, ἀλλά καί στίς μεταγενέστερες πηγές, πού καλύπτουν πολλούς χώρους, ὅπως τῆς Ἱστορίας, τῆς Θεολογίας, τῆς Φιλολογίας καί τῆς Ἱστορικῆς Γεωγραφίας. Ἐνῶ εἶναι γνωστή καί ἐπαναλαμβανόμενη, κυρίως ἀπό τούς Θρήνους τοῦ λαοῦ, ἡ ἄποψη ὅτι οἱ ἁμαρτίες καί τά πολλά κρίματά μας ὀδήγησαν στό πάρσιμο τῆς Πόλης.

Διά κακοῦς Χριστιανούς ἐκάθη τέτοια χώρα.

Οἱ ἁμαρτίες οἱ πολλές τό προξένησαν τοῦτο καί διά τά κρίματα τίν πήρασι τίν Πόλι

.....

Τρία πράγματα ἐκάλασαν τίν Ρωμανίαν ὄλην ὁ φθόνος, ἡ φιλαργυρία καί ἡ κενή ἐλπίδα καί τοῦτο εἶν' ἀληθινόν κανεῖς μή τό ἀπιστήσῃ¹,

ὥστόσο ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος, κορυφαῖος ἀγωνιστής τῆς Ὁρθοδοξίας καί τῶν Κολλυβάδων,² διαφωνεῖ ἀπόλυτα μέ τίν ἄποψη, ὅτι αίτια τῆς Ἀλώσεως εἶναι οἱ ἁμαρτίες μας, γιατί, κατά τή γνώμη του πάντα, οἱ ἁμαρτίες ὡς αίτια καί καταστροφή δέν προσιδιάζουν στό «εὐγενές ὀρθόδοξον Ἑλληνικόν Γένος», ἀλλά στό γένος τῶν Ἑβραίων. Ἐνα μικρό ἀπόσπασμα παραθέτω:

«Καί μὴν εἰπῆς ὅτι λοιπόν, καί ἡμεῖς, ὑπέρ ἁμαρτιῶν παιδευόμενοι, κατά τούς Ἰουδαίους τούτην τίν δουλείαν πάσχομεν. Ἄπαγε. Δέν δέχομαι τοιαύτην παρομοίωσιν μέ τό πάντη πάντως ἀπεγνωσμένον μαρῶτατον γένος τῶν Ἑβραίων. Πρῶτον μὲν, ὅτι εἰς ἐκείνους, ἐπειδή ἦτον σάρκινιοι, σάρκινια καί ὑλικά ἦσαν καί τά ἀγαθὰ ὅπου ἐδίδοντο εἰς αὐτούς, ὡς ἀμοιβές καί ἀντιμισθίες τῆς θεοσεβείας» καί σπίν συνέχεια γίνεται ἐκτενής σύγκριση μέ τούς Χριστιανούς καί τά θεῖα μυστήρια, γιά νά προσθέσει: «πῶς λοιπόν ἀδελφέ χριστιανέ, ἡμπορεῖς νά εἰπῆς, ὅτι πάσχομεν καί ἡμεῖς τίν δουλείαν τούτην καθῶς οἱ Ἑβραῖοι, ὅπου ἡμεῖς, εὐθύς ἐν πρώτοις κατοικοῦμεν ὅλοι εἰς τās πατρίδας ὅπου ἐγεννηθήκαμεν, οἱ Ἕλληνες εἰς τίν Ἑλλάδα [...] πῶς δέν εἶναι ἄδικος καί παράλογος, ἐκεῖνος ὁπού θέλει νά ὁμοιάσῃ μέ τό Χριστοκτόνον γένος τῶν Ἑβραίων, τό γένος τῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν; Τό ὄντως ἐκλεκτόν καί ἅγιον καί ζηλωτῶν παρά πᾶσι γένος»;³ Θεωρεῖ, δηλαδή, ὁ κορυφαῖος σοφός τοῦ κινήματος τῶν Κολλυβάδων καί ἀνυποχώρητος ἀγωνιστής τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅτι τό Ἑλληνικόν Γένος δέν ἔπασσε σέ αἰχμαλωσία μέ τίν Ἀλωση, ἀφοῦ, ὅπως σημειώνει, ἡ θεῖα πρόνοια τό ἔσωσε ἀπό τόν κίνδυνο τῆς ἀπώλειας τῆς πίστεως του. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ἦταν Ρωσσοφίλος.

Ὁ ἀείμνηστος π. Αὐγουστίνος Καντιώτης, σέ δημοσίευσμά του, ὅπου ἀναζητεῖ «τίς ἡ αίτια τῆς πώσεως τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας;», παρατηρεῖ ὅτι κάθε γεγονός ἔχει τίν αίτια του καί ὅτι ὁ νόμος τῆς αἰτιότητας εἶναι παγκόσμιος, ἐν τούτοις ὅμως, λέγει, ὅτι ἀπό τίν ἀλυσίδα αἰτιῶν καί ἀποτελεσμάτων ἐλάχιστοι μόνο κρίκοι εἶναι ὄρατοί, οἱ δέ ὑπόλοιποι κρύπτονται «ὡς οἱ κρίκοι τῆς ἀλώσεως ριπτομένης εἰς τά βαθέα τῆς θαλάσσης» καί ἔτσι, ἐνῶ συνηπολογίζει ὅλες τίς πιθανές αἰτίες, τίς διατυπωμένες κατά καιροῦ ἀπό τούς ἱστορικούς, ὅπως ἡ οἰκονομική κρίση, πού μάζτιζε τό Βυζαντινόν κράτος, πού δέν εἶχε πόρους γιά ἐξοπλισμό στρατοῦ καί στόλου, ἡ ἔλλειψη βοήθειας ἐκ μέρους τοῦ Πάπα καί τῆς Δύσεως πού ἦταν μόνο ἀθετημένες ὑποσχέσεις, ἡ ἐξασθένιση τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἀπό τίς ἀλλεπάλληλες βαρβαρικές ἐπιδρομές καί κυρίως αὐτές τῶν Σταυροφόρων, τά στρατηγικά λάθη, τά νέα ὄπλα τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ἡ ἀνοικτή πύλη τοῦ ἀπέραντου τείχους, ἀπ' ὅπου ἡ πρώτη εἴσοδος τῶν βαρβάρων, παρόλα αὐτά ὁ ἴδιος διαφοροποιεῖται καί δηλώνει ἀπερίφραστα, ὅτι ὅλα αὐτά δέν συνιστοῦν τίς βασικές αἰτίες τῆς ἀπερίγραπτης συμφορᾶς. Ἡ ἀρχική αίτια, ἡ πρωταρχική, κατ' αὐτόν, εἶναι ὅτι ἔπασσε ὁ ὀφθαλμός τῆς Οἰκουμένης, ἡ πόλις γέφυρα Ἀνατολῆς καί Δύσεως, τό κλειδί δύο θαλασσῶν, τό κέντρο τοῦ ἐθνικοῦ καί θρησκευτικοῦ βίου τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, γιατί, παρά τίν ἐξωτερική λαμπρότητα, ὑπῆρχε ἔλλειψη ἐσωτερικῆς λαμπρότητας καί καθαρότητας. Ἐλαττωμένη ἡ ἀληθινή εὐσέβεια, ἡ στάθμη σχεδόν στό μηδέν. Ἠθικό σκότος κάλυπτε τίν Πόλη: θεομπαξία, συμφωνία, βλασφημία, φιλοδοξία,

άρπαγή, ἀκολασία, φιλαργυρία, πλεονεξία, διαφθορά καί συμπληρώνει ὅτι τά πάθη αὐτά ἐγίναν οἱ νεκροθάφτες τοῦ μεγαλείου τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, αὐτά ὑπῆρξαν οἱ ἰσχυρότεροι σύμμαχοι τοῦ κατακτητῆ, γιατί χωρίς αὐτά ἀπόρθητο φρούριο θά ἦταν ἡ πατρίδα μας, ἀλλά «ἐπιληθύνθη ἡ ἀνομία», ἐνεκρώθη ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις.⁴ Ἐπιπλέον εἶναι σύμφωνα αὐτά πού λέει ὁ στυλοβάτης τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τούς θρήνους, πού δίνω ἀκόμη ἕνα δείγμα:

Οἱ πάντες ἦσαν πονηροί, χωρίς ἀγαθωσύνην, καί μόνον τρεῖς ἤ τέσσερις εἶχαν δικαιοσύνην.

.....

Οἱ μὲν ἦσαν αἰρετικοί, ἀλλά πνευματομάχοι, καί ἄλλοι ἅπαξ ἄθεοι, ἀλλά εἰκονομάχοι.⁵

Καί μία τελευταία αἰτία νά προσθέσω, περιγραφόμενη μέ ζωηρό καί παράξενο τρόπο καί ἡ ὁποία προέρχεται ἀπό διαπιστώσεις τοῦ «Γέροντος Μοριᾶ», τοῦ θρυλικῆς Θεόδωρου Κολοκοτρώνη πού ἀναφέρεται στό δεινά της δικόνοιας. Μᾶς δίνει τήν εἰκόνα ὁ Τερτσέτης: Ἐνοίγοντας λοιπόν τά δύο του μπράτσα ὁ Κολοκοτρώνης ἄρχισε:

«Ὁ Σουλτάνος ἦλθε εἰς τό ζερβί κέρι καί ἔκαμε ζάπι τήν Ἀνατολή ὄλην. Ἐκήρυξε τήν ἀπώλειαν τῆς ὑπανδρείας, φαγητοῦ, ἀρπαγῆς, φόνου. Ὅποιος σκοτωθεῖ, πεθαίνει. Μουσουλμάνος, σώζεται, ὅσα κάμει, ὅ,τι κάμει καλά γεναμένα, εὐλογημένα, πάει εἰς τόν Παράδεισον, πιστεύει τόν Προφήτην. Τό χοντρό δάκτυλο τῆς ἄλλης χειρός, ὁ βασιλέας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Ρωμαίων, ἐρωτοῦσε τά δύο δάκτυλα πλησίον του, τόν κληῖρον καί τούς πολιτικούς, τί εἶναι τοῦτο; Ὁ λαός ἦταν τότε τό λιανό δάκτυλο, καί τό ψηλότερο, τό γειτονικό του, οἱ ἔμποροι καί οἱ σπουδαγμένοι. Τό χοντρό δάκτυλο λοιπόν ἐρωτοῦσε τόν

κληῖρον καί τούς Μινίστρος, τί εἶναι τοῦτο; Ἀποκρίνοντο, ὁ Θεός θά τόν χάσει, ἄς ψάλλομε τό Νίκας κατά βαρβάρων δωρούμενος καί ἄκοπη, νύχτα καί ἡμέρα, ψαλμωδία τους. Τά τροπάρια ὅμως μή συντροφεύονται ἀπό πέτρας καί λιθάρια, ἀπό ἄρματα, δέν ἐμπόδισαν τόν Σουλτάνο νά περῆσει εἰς τήν ἄλλην γραμμὴν τῆς χειρός, καί νά πάρει τήν Ἀνδριανούπολιν. Ὁ ἄοκνος Μωάμεθ Β΄ ἔστησεν ἔπειτα καί τό κάστρο μέσ στό βλέφαρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τό στενό τοῦ Βοσπόρου, πέντε μίλια ἀπό τήν Πόλη, καί ἐκαράσωνε τά καράβια, πού ἀρμένιζαν ἀπό τή Μαύρη θάλασσα εἰς τήν Ἄσπρη, καί ἀπό τήν Ἄσπρη εἰς τήν Μαύρη. Δέν ἔπασαν τά ἄρματα νά κινηθοῦν πανστρατιά οἱ χριστιανοί, ὅταν ἐκτίζετο τό κάστρο, ὁ Βασιλέας λέγουν ὅτι ἤθελε πόλεμον, νά βγεῖ ἀπό τήν πολιτείαν ὡς ἀνδρείος πού ἤπτον, νά πολεμήσει, οἱ Μινίστροι καί ὁ κληῖρος τόν ἀντέκοψαν, θαρρυνόμενοι οἱ πρῶτοι εἰς τήν ψευδοπολιτικὴν τους, οἱ ἄλλοι εἰς τές ψαλμωδίες τους. Ἐπειτα ἀπό ἕνα χρόνο ὁ Σουλτάνος ἔρριχνε τό χοντρό δάκτυλο, καί ἐκάθιζε ἐκεῖνος εἰς τόν τόπον του. Τά τέσσαρα πνίγουν τό ἕνα, καί ἄς εἶναι ὅσον θέλει ἀνδρειωμένο, δέν ἐσυγγνώμησαν κληῖρος, μινίστροι, ἐμπορικό, καί λαός νά καταβάλουν τόν Σουλτάνο· οἱ μινίστροι καί ὁ κληῖρος ἐμπῆκαν εἰς τό πιλάφι μαζί του καί ἔτρωγαν. Ὁ λαός λιανός, ἀκέφαλος, οἱ ἔμποροι καί οἱ πεπαιδευμένοι ἔφυγαν, πέφτοντας ἡ Κωνσταντινούπολις καί ἐπῆγαν εἰς τά βασίλεια τῆς Δύσης».⁶

Τό χρονικό τῆς Ἀλώσεως

Οὐγγρος μηχανικός, ὁ Οὐρβανός, κατασκεύασε γιά λογαριασμό τῶν Τούρκων πλεβόλα, πυροβόλα καί κανόνια πού θά μπορούσε νά γκρεμίσει ἀκόμα καί τά τείχη τῆς Βαβυλώνας. Ὁ Μωάμεθ τόν πλήρωσε καλά, γράφει ὁ καθηγητής τῆς Ἱστορίας J.J.Norwick.⁷ Στρατός στή Θράκη, στόλος στό Μαρμαρά, κάτω ἀπό τά τείχη τῆς Πόλης.

5 Ἀπριλίου ὁ Μωάμεθ παρατάσσει τίς δυνάμεις του κατά μῆκος τῶν χερσαίων τειχῶν καί καλεῖ τόν Αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο ΙΑ΄ Παλαιολόγο νά τοῦ παραδώσει ἀμαχητὴ τήν Πόλη. Καί τότε ἐγίνε τό θαῦμα, πού περιμένε ὁ λαός. Ὁ Κωνσταντῖνος ὡς ἄλλος Λεωνίδας τοῦ ἀπάντησε:

*«Τό δέ τήν Πόλιν σοί δοῦναι οὐτ' ἐμόν ἐστι, οὐτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ κοινῇ γάρ γνώμη πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν, καί οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν».*⁸

Συνεχεῖς βομβαρδισμοί ἀκολουθοῦν, ἡ πολιορκία σφίγγει, ὁ Κωνσταντῖνος ἀποκρούει καί πάλι προτάσεις τοῦ Μωάμεθ, γιά παράδοση τῆς Πόλης μέ ἀνταλλάγματα. Τραγικές καί γνωστές οἱ ἐπόμενες στιγμές. Ὁ αὐτοκράτορας πέταξε τά βασιλικά διακριτικά καί μαζί μέ τό λαό του ἔδωσε τήν τελευταία, ἀλλά τήν πιό σημαντική, γιά τά μνημόματά της μάχη καί ἔπεσε νεκρός, ταπεινά, μέ ἀληθινή πίστη καί εὐσέβεια, στήν πύλη τοῦ Ρωμανοῦ.

Ἐπεσε 29 Μαΐου, ἡμέρα Τρίτη, μετά ἀπό πενήντα πέντε μέρες αἱματηρῆς πολιορκίας. Ὁ λαός δέν ἔχει τιμῆσει ἄλλον ἡγεμόνα του, ὅπως τόν Κ. Παλαιολόγο, τόν ἔκανε θρύλο. ●

1. Ἐνδεικτικά ἀναφέρω ἀπό τήν πλουσιότατη βιβλιογραφία γύρω ἀπό τούς θρήνους, Γ. Θ. Ζώρας, «Ἡ Ἀλώσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως» (κατά τόν ἀνέκδοτον ἑλληνικόν βαρβερινόν κώδικα 111 τῆς Βατικανῆς Βιβλιοθήκης) Ἑλληνική Δημογραφία 5 (1950), 855.
2. Βλ. πλήρη τίτλο στό: Χρ. Ἀραμπατζῆ, Ἀθανασίου τοῦ Παρίου Βιβλιογραφικά. Ἐκδόσεις Ἱεροῦ Προσκυνητάτου Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς Πάρου, Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 32.
3. «Νέος Ραψάκης», φύλλ. 22 τοῦ κφ. Γενναδείου Βιβλιοθήκης, ἀριθμ. 265.
4. Ἀρχιμ. Αὐγουστίνος Καντιώτης, «Τίς ἡ αἰτία τῆς Πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας;» Θεοδρομία 8 (2006), 243 - 251.
5. Γ.Θ. Ζώρας, Θρήνος Κωνσταντινουπόλεως (κατά τόν βαρβερινόν ἑλληνικόν κώδικα 15), Ἀθήνα 1955.
6. «Κολοκοτρώνη Ἀπομνημονεύματα». Ἀναστήλωσε Γ. Βαλέτας. τόμος τρίτος, Γ΄ ἔκδοσης τῶν «Ἀπάντων Γ. Τερτσέτη», Ἀθήνα 1967, σελ. 61.
7. Βλ. J.J. Norwich, Σύντομη Ἱστορία τοῦ Βυζαντίου. Μετάφρ. Δ. Π. Κωστελέως, ἐκδ. Γκοβόστη, Ἀθήνα 1999, σελ. 561 κ.έ.
8. Γ.Τ.Κόλιας, «Κωνσταντῖνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος. Ὁ τελευταῖος πρόμαχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως». Στό: «1453-1553. Ἡ πεντακοσιοστὴ ἐπέτειος ἀπό τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως», Ἀθήνα 29 Μαΐου 1953, σελ. 53 κ.έ.

Γεννάδιος Σχολάριος: Ὁ πρῶτος Πατριάρχ

Ο Μάιος πρέπει νά μᾶς θυμίζει τό τέλος τῆς ἔνδοξης Ρωμανίας. Ἔνα γεγονός πού τίς συνέπειές του τίς ζεῖ καί θά τίς ζεῖ - ποιός ξέρει γιά πόσο καιρό ἀκόμα; - ὀδυνηρές καί ἔμπονες, καί τό Γένος μας καί ὄλος ὁ ἑλληνογενής κόσμος.

Θάνατος, ἐρείπια, δουλεία, θρήνος, αἰχμαλωσία, κατάλυσις τῶν πάντων «ποία τοίνυν γλῶσσα ἐξισχύσει τοῦ εἰπεῖν καί λαλῆσαι τήν γενομένην ἐν τῇ πόλει συμφοράν καί τήν δεινὴν αἰχμαλωσίαν καί τήν πικρὰν μετοικίαν... τήν δέ πόλιν ἔρημον, νεκράν κειμένην, γυμνήν, ἄφωνον, μὴ ἔχουσα εἶδος οὐδέ κάλλος», θά διερωτηθεῖ ὁ ἱστορικός Δούκας.

Τούτη τί στιγμή τό Γένος εὐλογήθηκε ἀπό τόν Θεό! Τό βροντοφώναζε ἡ Ἱστορία σέ ὄλους μας, ἄλλο ἄν δέν μπορούν νά τό ἀκούσουν μερικοί, πού τά αὐτιά τους εἶναι γεμάτα ἀπό τά τραγούδια τῶν σειρήνων

μονη πίστη του καί τήν ἀκύμαντη ἐπιμονή του στήν προάσπισή τους.

Ἔζησε τήν ἐποχή του καί ἀντιμετώπισε τά προβλήματα τῆς ὑπεύθυνος πάντα καί ἀφοσιωμένος σ' αὐτό πού πίστευε πώς συμφέρει καί τό σήμερα καί τί διαχρονική παρουσία τοῦ Γένους. Φαινόμενο πολυμάθειας, βαθύς γνώστης τῆς ἑλληνικῆς καί ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, κάτοχος ὄλων τῶν γνώσεων τῆς ἐποχῆς του, δόκιμος θεολόγος, φιλόλογος, φιλόσοφος, νομικός, κάτοχος τῆς λατινικῆς γλώσσας, συνεδέθη καί ἐξετιμήθη ἀπό τά ἰσχυρά πρόσωπα τοῦ καιροῦ του. Τό ἐπώνυμο Σχολάριος δέν εἶναι τό πατρικό του· τό πήρε ὡς μέλος τῆς αὐλῆς τοῦ Αὐτοκράτορα. Συνεργάστηκε καί τιμήθηκε ἀπό τούς τρεῖς τελευταίους αὐτοκράτορες τῆς Ρωμανίας, τόν Μανουήλ Β', τόν Ἰωάννη Η' καί τόν Κωνσταντῖνο ΙΑ', ὡς «καθολικός κριτής» καί «κριτής τῆς βασιλικῆς κρίσεως».

Ἡ ἱστορική συνάντηση τοῦ Πατριάρχου Γενναδίου καί τοῦ Μωάμεθ Β' τοῦ πορθητῆ στόν ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἢ τῆς Παμμακαρίστου. Πιστό ἀντίγραφο τῆς συναντήσεως, διαστάσεων 0,90x1,60 ὑπῆρχε στό Μεγάλο Συνοδικάτο, πού κάπκε στή μεγάλη πυρκαϊά τοῦ 1941.

Μικρό ἀντίγραφο τοῦ «ἀντιγράφου» σώζεται σήμερα στήν Πατριαρχική Βιβλιοθήκη, ἀπ' ὅπου καί ἡ φωτογραφία.

τῆς Δύσεως. Εὐτύχησε ἐκείνη τήν δύσκολη ὥρα, τήν κρισιμωτάτη, νά βρεῖ τόν Μωυσῆ καί ταυτόχρονα τόν Κυρναῖο του στό πρόσωπο καί τήν ἀξία τοῦ πρώτου Πατριάρχου. Μικρή σημασία ἔχει πόσο χρόνο βᾶσταξε τόν Σταυρό στους ὤμους του, πόση ἀπόσταση βᾶδισε πρῶτος. Τό σημαντικό εἶναι ὅτι αὐτός σήκωσε πρῶτος τόν Σταυρό καί χάραξε τήν πορεία· ὅτι ἄνοιξε τόν δρόμο, ὀδοποίησε τήν πορεία, χάραξε τά ὄριά της· δρόμο καθημερινοῦ μαρτυρίου καί αἵματος πολλοῦ, πού τυπικά καί οὐσιαστικά διανύεται ἀκόμη.

Πατριάρχης μέ τήν πρώτη σημασία τῆς λέξεως, πρῶτος Ἐθνάρχης ὁ Γεννάδιος Σχολάριος. Πόσα δέν τοῦ ἔχουν καταμαρτυρήσει! Ἡ αἰτία; Ἀγάπησε σέ πολύ δύσκολους καιρούς, σέ καιρία στιγμή τό Γένος, τήν Ὁρθοδοξία, τή Ρωμανία καί τά ἔσωσε. Δέν τά ἀγάπησε ὅμως μόνον πολέμισε, πολέμισε μέ ἐχθρούς καί φίλους, πολέμισε μέ τόν λόγο καί τί σιωπή του, μέ ὅσα ἔκανε καί ὅσα δέν ἄφησε νά γίνουν, μέ τήν ἐπι-

Δραστηριωτάτη καί πολυκύμαντος προσωπικότητα, αὐθεντία πολιτική, ἐκκλησιαστική, νομική, μπορούσε νά ἐπιδρᾷ καί ἐπέδρασε στίς ἀποφάσεις τῶν αὐτοκρατόρων πού ὑπρέπεσε, ὄχι γιά νά ἐξυπηρετήσῃ προσωπικές του συμπάθειες ἢ ἀντιπάθειες, ἀλλά γιά νά τοῦς ὑποδείξῃ αὐτό πού ἔκρινε ὅτι συμφέρει τό Γένος καί τήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία του. Στό μέγα θέμα τῶν σχέσεων τους μέ τήν Δυτική Ἐκκλησία, τῶν διαπραγματεύσεων διά νά ἔλθῃ αὐτή ἀρωγός στή χειμαζόμενη Ρωμανία, πού κινδύνευε ἄμεσα τόν ἔσχατο κίνδυνο, καί ἀπώθησε τό ἐνδεχόμενο καιρίου πλήγματος, στάθηκε σύμφωνα πάντα μέ αὐτό πού τοῦ ὑπαγόρευε ἡ ἀκύμαντη κρίση του. Δέν ἀπέστρεψε τήν ἰδέα, ἔκλινε πρὸς τήν ἐνωτική μερίδα, ὅπως ἄλλωστε καί οἱ περισσότεροι, ἐταξίδευσε ὡς τήν Φλωρεντία στά 1439. Εἶναι ἄγνωστο γιατί, πάντως πολύ γρήγορα, ἐγκατέλειψε τήν Ἰταλία καί ἐπέστρεψε στήν Κωνσταντινούπολη. Ἴσως διέκρινε τήν παρελκυστική, προσβλητική καί ἀνειλικρινή τακτική τῶν

ης Κωνσταντινουπόλεως μετά τήν "Αλωση

ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΚΟΥΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ-ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

δυτικών και διέκοψε κάθε προσπάθεια, όσον εξηριτάτο από αυτόν.

Επιστρέφει στην Κωνσταντινούπολη, διά να αναδειχθεί από 1444 ο αρχηγός της μερίδας των ανθενωτικών, να πολεμήσει την ιδέα της αποχωρήσεως στις δυτικές μεθοδεύσεις με συγγράμματα και λόγους. Στά 1450 θά εισέλθει στή μονή του Παντοκράτορος Χαρσιανείτου και θά καρεί μοναχός, θά όνομασθεί από Γεώργιος Γεννάδιος.

Από εκείνο τον καιρό τό μοναστήρι θά γίνει τό όρμητήριο των ανθενωτικών, αν και αυτός δέν εμφανίζεται πιά δημόσια. Γράφει όμως πύρινες προκηρύξεις κατά των ένωτικων.

Τόν κατηγόρησαν ότι με τί στάση και τούς λόγους του ύπονόμευσε τό ήθικό των υπερασπιστων της Πύλης, και παρέβλεψαν σκόπιμα τίς ασχημοσύνες των ένωτικων, την άπουσία οποιασδήποτε βοήθειας από τί Δύση, τούς θερμούς λόγους του Παλαιολόγου, του Νοταρά, πού βεβαίως δέν μπορούσαν να άναστρέψουν την όθωμανική πλημμυρίδα. Και «ή πόλις έάλω». Είδε και έζησε την άλωση. Αίχμαλώτος μεταφέρθηκε στην Άδριανούπολη. Θά έμενε εκεί άγνωστος...

Ο Πορθητής, ικανός πολιτικός όσο και στρατιωτικός ήγέτης, διέκρινε πώς ήταν συμφέρον του να συσπειρώσει τούς κατεπισημένους χριστιανούς γύρω από κάποια πνευματική αρχή, διά να αποφύγει περιπέτειες. Πατριάρχης χρόνια δέν υπήρχε. Οί αρχιερείς πού επέζησαν και βρέθηκαν στην Κωνσταντινούπολη, τον εξέλεξαν Πατριάρχη των Ρωμαίων. Ο ίδιος δέν έδέχεται - ήτο άπλοους μοναχός- να ανέλθει εις τον θρόνον και προέβαλε την ιδιότητα του αίχμαλώτου και τό ότι ήτο άπαράσκευος διά τά καθήκοντα πού τον έπεφόρτιζαν.

Ο Μωάμεθ με έγγραφό του τον εκήρυξε έλευθερον και ή Θεία Χάρις, ή τά έλλείποντα άναπληρωύσα, τον κατέστησε διάκονον, πρεσβύτερον, επίσκοπον, διά να αναδεχθεί τίς του Έθναρχου στις 6 Ίανουαρίου 1454. Ο Πορθητής τον δέχθηκε και τον προέπεμψε τιμητικότητα, με τό κύρος δέ πού διέθετε κατόρθωσε να αποσπάσει πολλά προνόμια από αυτόν, τά όποια άργότερα με διάταγμα αναγνωρίστηκαν και στους διαδόχους του ως προνόμια. Ασφαλώς με αυτά ο Μωάμεθ ύπηρετούσε τό προσωπικό του συμφέρον. Τό γεγονός όμως ότι και οί δυστυχείς ραγιαδες εξασφάλιζαν προστασία, άφορμή για να οργανωθούν ως Έκκλησία, να άμυνθούν και να μίν άφομοιωθούν είναι αδιάφορο; Άν φθάσαμε στα 1821 και πολύ περισσότερο αν επιβίωσαμε ως Γένος και από τά ράκη συγκροτήσαμε όντότητα ικανή να διαβρώσει από μέσα την τεράστια, παντοδύναμη όθωμανική Αυτοκρατορία, τό κατόρθωμα αυτό άφορμάται από τά προνόμια πού εξασφάλισε ο Γεννάδιος, ο πρώτος Κυρηνάιος του εύλογημένου αλλά ταλαίπωρου Γένους μας.

Από τίς πρώτες ήμέρες της πατριαρχίας φάνηκε - μίπως δέν τό περιμέναμε; - ότι ο στέφανος του θρόνου, εις τον όποιον εύρίσκετο, δέν ήταν από άνηθ αλλά έξ άκανθων και πώς ή άτμόσφαιρα πού διαμορφωνόταν γύρω απ' αυτόν κάθε μέρα γινόταν πιο άποπνικτική. Αύτός όμως δέν ύποχωρούσε: εκήρυττε, πώς ή σωτηρία και ή ανόρθωση του Γένους με κανένα άλλο τρόπο δέν θά μπορούσε να επιτευχθεί παρά με την εύλαβη συσπείρωση γύρω από την Όρθόδοξο Έκκλησία. Τό μαρτύριο ήταν δυσβάστακτο, ο δρόμος όμως είχε ανοίξει: άργά και σταθερά τό Γένος ανασυντασσόταν, γλύτωνε τον άφανισμό. Δέκα μήνες μετά την άνοδό του, ζητεί να παραιτηθεί από την πατριαρχία. Ο Μωάμεθ δέν τό δέχεται. Ύστερα από δύο μήνες οί φοβεροί πόνοι στο στομάχι και οί πικρίες από παντού θά τό επιβάλλουν. Θά πάει στο Άγιον Όρος να ήσυχάσει: θά καταλήξει στή Μονή Μενοικέως, κοντά στις Σέρρες. Δύο φορές, όταν οί περιστάσεις είναι πολύ δύσκολες, θά ανέβει πάλι τον πατριαρχικό θρόνο, χωρίς να τό θέλει. Δέν τον συγκινεί τό άξίωμα, δέν τον φοβίζουν οί εύθύνες: άπλως επέλεξε να ήσυχάσει ως μοναχός και αυτό τον συγκινεί, τον γεμίζει. Θά ζήσει για να γράφει. Σοφά, από κάθε άποψη, έργα θά παραγάγει τά δεκαπέντε - περίπου - χρό-

νια της ήσυχίας» του. Όλα όσα γράφει, θεολογικά έργα, ώραιότατοι λόγοι, άναρτητικές πραγματείες, τά ύπογράφει ως έργα του «ταπεινού μοναχού Γενναδίου».

Δέν γνωρίζουμε πότε έφυγε από τον κόσμο αυτόν. Πρέπει να ήταν έβδομήντα χρόνων τότε. Τόν έθαψαν εις την μονήν του Μενοικέως, εκεί πού έμόνασε. Η Έρα Σύνοδος του Πατριαρχείου θά μνημονεύσει, την πρώτην Κυριακή της Όρθοδοξίας μετά την εκδημία, του όνόματος και του έργου του με την ακόλουθη έγγραφή στον Συνοδικό Τόμο «Γενναδίου του σοφωτάτου και οίκουμενικού πατριάρχου, του έν τη καθ' ήμιας γενεά φωστήρος λάμπαντος δίκην, μέγιστον δέ κράτος άραμένου επί σοφία παντοδαπή και δυνάμει λόγων άνυπερβλήτω και λαμπρόν μέν υπέρ της Όρθόδοξου πίστεως άγωνισαμένου και λόγοις και συγγράμμασι και διαλέξει και διδασκαλίαις παρρησιασμένου, την δέ εύσέβειαν πολλάκις άπαραιμίλλω ψυχής γενναιότητι ένόπιον βασιλέων και δυναστων και λαων και δήμων όλων και επί πάντων άπλως την ιεράν της Χριστιανικής πίστεως όμολογίαν και αλήθειαν αναδιδάξαντός τε και άποδειξαντός και κήρυκος παντός ανακηρύξαντός γεγωνότερόν τε και εύσημότερον είτα την ήσύχιον αντί παντός άσπασαμένου τε και έλομένου διαγωγής και τον βίον έν αυτη μεταλλάξαντός όσίως και μακαρίως και ούτω την πολυειδή επισφραγισαμένου έαυτου άρετήν αοιδίμως.

Αιωνία ή μνήμη».

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Προσκυνηματική Έκδρομή στους **Άγίους Τόπους**

20-25 Ίουλίου 2011

- ΟΡΟΣ ΘΑΒΩΡ • ΓΑΛΙΛΑΙΑ • ΝΑΖΑΡΕΤ
- ΚΑΝΑ • ΦΥΛΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
- ΠΡΑΙΤΩΡΙΟ • ΤΑΦΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
- ΟΙΚΟΣ ΑΓ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΚΑΙ ΑΝΝΑΣ
- ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΠΟΤΑΜΟΣ • ΙΕΡΙΧΩ
- ΣΑΡΑΝΤΑΡΙΟ ΟΡΟΣ
- ΒΗΘΛΕΕΜ • ΑΓΙΑ ΣΙΩΝ
- ΠΡΟΒΑΤΙΚΗ ΚΟΛΥΜΒΗΘΡΑ
- ΥΠΕΡΩ • ΓΕΘΣΗΜΑΝΗ
- ΟΡΟΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΩΝ
- ΚΑΠΕΡΝΑΟΥΜ
- ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
- Ι.ΜΟΝΗ ΑΓ. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ
- ΤΙΒΕΡΙΑΔΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:

Βιβλιοπωλειό Ι. Μ. Δημητριάδος «ΛΥΧΝΟΣ», Τηλ.: 24210 32916

Ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν αἰχμαλωσίᾳ! Τό Ο

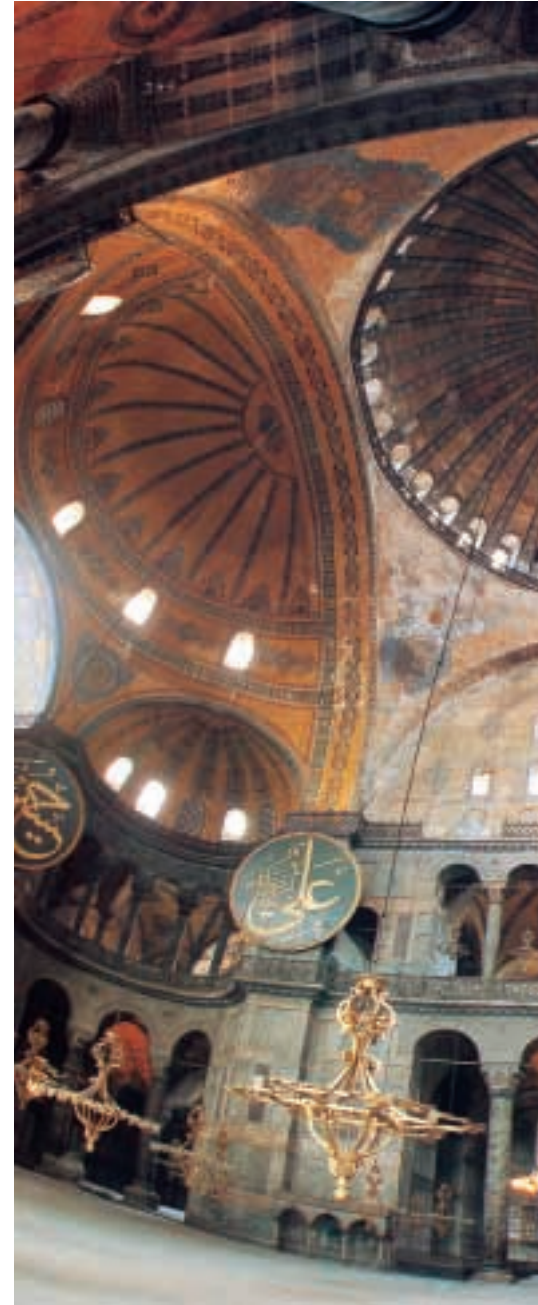
Πῆραν τὴν πόλιν πῆραν τὴν! Θά θαυμάσει ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης: «Ἡ Πόλις ἦταν ἄοικος· οὔτε ἄνθρωπος οὔτε κτήνος οὔτε ὄρνεον κραυγάζον ἢ λαλοῦν ἐντός... τὴν δὲ Πόλιν ἔρημον, νεκράν κειμένην, γυμνὴν, ἄφωνον...».

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἄλωση, ἡ πολεμένη ρωμιούσνη κατὰ τὸν Κόντογλου σπὴν ὑπόσταση τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, πού καί αὐτὴ ὑπῆρξε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, θά βρεῖ τὴ δύναμιν νά διατηρήσει τὸν Ἑλληνισμό κατὰ τὴν διάρκεια τῶν σκοτεινῶν αἰώνων πού θά ἀκολουθήσουν... Ζυμωμένη ἀπὸ τῆς συστάσεώς της μὲ τοὺς ἐκχριστιανισθέντες λαοὺς τῆς ἀνατολῆς ἀλλὰ καί τῶν Βαλκανίων καὶ ἐκπροσωπώντας τὴ Ρωμιούσνη μὲ τὰ ἐμβλήματα τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἡ Μητέρα Ἐκκλησία ἐπέζησε καί μετὰ τὸν πολιτικὸ θάνατο τῆς ἄλλοτε κραταιᾶς αὐτοκρατορίας.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὴν μεταβυζαντινὴ περίοδο προσδιορίστηκε σὲ μεγάλο βαθμὸ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μεταβολὴ τοῦ πολιτικοῦ πλαισίου, ἀλλὰ καί ἀπὸ τὴς εἰδικότερες ἀνάγκες τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν σουλτάνο Μωάμεθ Β΄ (29 Μαΐου 1453) σφράγισε τὴν πώση τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας καί διαμόρφωσε τὸ νέο πολιτικὸ πλαίσιο τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους μὲ κέντρο τὴν Κωνσταντινούπολη. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀνέλαβε πλέον πολλαπλᾶς ἐκκλησιαστικῆς καί πνευματικῆς εὐθύνες ὄχι μόνον στὰ ὅρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας του, ἀλλὰ καί σὲ πανορθόδοξο ἐπίπεδο. Ἡ σαρωτικὴ μεταβολὴ τοῦ πολιτικοῦ πλαισίου μετέβαλε καί τὴς ἀντικειμενικῆς συνθήκες γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς οἰκουμενικῆς του ἀποστολῆς. Ἔτσι, οὐσιαστικὰ μέχρι τὸ 1821, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως θά μεταβληθεῖ στὸν ἐπίσημο ἡγέτη τῶν Ἑλλήνων καί τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων. Αὐτὸς θά ἀναλάβει πλέον νά συντηρεῖ τὴν ταυτότητα τῶν ὑποδούλων, θά τοὺς ἐκπροσωπεῖ ἀπέναντι στὸν κατακτητὴ, θά ἐπιλαμβάνεται τῶν δικαίων καί τῆς ἐκπαιδευσῆς τους. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δουλείας οἱ ἔννοιες ὀρθόδοξος καί Ρωμῆος ἦσαν σχεδὸν ταυτόσημες, ἡ δὲ ἀπώλεια τῆς θρησκευτικῆς ταυτότητος σήμαινε αὐτομάτως καί τὴν ἀπώλεια τῆς ἐθνικῆς ταυτότητος. «Ὅποιος ἄλλαζε τὴν Πίστην του εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἀκουσίως τούρκευε ἢ φράγγκευε, χανόταν γιὰ τὸν ἑλληνισμό. Πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι ἡ Ἐκκλησία διεφύλαξε τὴν ἐθνικὴ συνείδηση ἀκόμη καί σὲ ἐκείνους τοὺς Χριστιανοὺς πού ἔχαν τὴν γλῶσσα. Οἱ τουρκόφωνοι Καπαδόκες σπὴν Μικρὰ Ἀσία κράτησαν τὴν ἐθνικὴ τους ταυτότητα, διότι παρέμειναν πιστὰ μέλη τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ μεγάλη Ἐκκλησία θά ἀποτελεῖ γιὰ τετρακόσια χρόνια τὴ μόνη ἐνιαία ὀργανωτικὴ δομὴ τῶν ὀρθοδόξων ραγιάδων. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καί ἡ διδασκαλία της θά συντηροῦνται κατ' ἐξοχίαν μὲσφ τῆς Ἐκκλησίας, σχεδὸν ἀποκλειστικὰ μέχρι τὸ 1700 καί ὄχι μόνον στὶς τουρκοκρατούμενες περιοχὲς ἀλλὰ ἀκόμη καί στὶς ἐνετοκρατούμενες. Οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἀλώσεως, Κριτόβουλος καί Φραντζῆς γράφουν γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Γενναδίου στὸν Οἰκουμενικὸ θρόνο ἀπὸ τὸν Μεχμέτ Β΄ τὸν Πορθητὴ καί τὰ προνόμια, ὅπως τὸ ἀπαρτῆστος, τὸ ἀφορολόγητο, τὸ ἀδιάσειστο πού δόθηκαν σ' αὐτὸν καί τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου. Ὁ Πατριάρχης καθίσταται ἀπὸ τότε ὁ μιλῆτ μπασῆ, ὁ Ἐθνάρχης, ὁ θρησκευτικὸς καί πολιτικὸς ἡγέτης, ἀφοῦ εἶναι πλέον, ὁ προστάτης τῶν Χριστιανῶν ραγιάδων καί ἡ δικαιοδοσία του ἀπλώνεται σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ καθέκαστα τοῦ καθημερινοῦ τους βίου. Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς δουλείας ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ὑπῆρξε ἓνα μεγάλο καί διαρκές σχολεῖο ἐλπίδας, ὑπομονῆς, πνευματικῆς ἀντιστάσεως, ἠθικῆς ἐλευθερίας καί ἐθνικῆς ἀφύπνισσεως. Ἐπὶ τέσσερις ἢ καί πέντε αἰῶνες ἡ Ἐκκλησία ἦταν γιὰ τοὺς ὑπόδουλους «τὸ πνευματικὸ πλαίσιο μὲσφ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐκφραζόταν ἡ ἐθνικὴ τους συνείδηση, ὁλόκληρος ὁ κόσμος τους, πού ἐκκλίνει μὲσφ του τὸ ἔνδοξο παρελθόν καί τὴς ἐλπίδες ἀπολυτρώσεως» γράφει ὁ καθηγητὴς Βακαλόπουλος. Γι

αὐτὸ βασανίσθηκαν καί γι' αὐτὸ ἀγωνίσθηκαν οἱ πρόγονοί μας.

Ἡ ἔναντι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καί τῶν ὀρθοδόξων λαῶν γενικότερα, ἐπίσημη πολιτικὴ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης διαμορφώθηκε ἀπὸ ὀρισμένες προϋποθέσεις, οἱ ὁποῖες δὲν ἦταν ἄγνωστες στὸν Οἰκουμενικὸ Θρόνο. Οἱ προϋποθέσεις αὐτῆς ἀξιοποιήθηκαν μὲ ὑψηλὴ συνείδηση εὐθύνης καί ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο στὶς σχετικῆς συζητήσεις μὲ τὸν κατακτητὴ, ἐγίναν δὲ κριτήριο γιὰ τὴν θεσμικὴ κατοχύρωση τῆς νομικῆς θέσεως τῶν χριστιανῶν στὸ ὀθωμανικὸ κράτος. Οἱ ὑποτελεῖς σπὴν Ὑψηλὴ Πύλη χριστιανοὶ εἶχαν λοιπὸν νομικὰ κατοχυρωμένο τὸ δικαίωμα τῆς υπάρξεως, τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, τῆς χριστιανικῆς παιδείας καί τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας, μὲ τὴν ὑποχρέωση βεβαίως τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ καθεστώτος καί τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιβαλλόμενων φόρων. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀνέλαβε τὴν φροντίδα γιὰ τὴν ἐποπτεία, τὴν ὀργάνωση καί τὴν λειτουργία τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων, ὅπως ἐπίσης καί σημαντικῆς ἀρμοδιότητες γιὰ διοικητικῆς, ἀστικῆς, ποινικῆς καί ἐκπαιδευτικῆς ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Ἡ ἄσκηση τῆς λεπτῆς αὐτῆς ἐκκλησιαστικῆς καί ἐθναρχικῆς ἀποστολῆς προσδιόρισε ἀντίστοιχα τὸν ρόλο τόσο τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου, ὅσο καί τοῦ Πατριαρχικοῦ Δικαστηρίου, ἐνῶ ἐνίσχυσε τὴν ἐθνικὴ ἀποστολὴ τῶν κατὰ τόπους ἱεραρχῶν καί κληρικῶν. Βεβαίως, ἡ θεωρητικὴ κατοχύρωση τῶν συγκεκριμένων προνομίων δὲν ἐφαρμόστηκε πάντοτε σπὴν πράξη ἀπὸ τὴν Ὑψηλὴ Πύλη καί ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς διοικητῆς. Στὰ 28 ἔτη λ.χ. ἀσκήσεως τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν σουλτάνο Μωάμεθ Β΄ ἀνῆλθαν ἐννέα πατριάρχες στὸν πατριαρχικὸ θρόνο, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους μόνον δύο ἀπέθαναν στὸν Θρόνο. Ἦδη ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἄλωση Πατριάρχης Γεννάδιος ἀπομακρύνθηκε τρεῖς φορές ἀπὸ τὸν Θρόνο καί πέθανε σπὴν Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῶν Σερρών. Τὸ χαρακτηριστικὸ σπὴν περίοδο αὐτὴ φαινόμενο τῶν συνεχῶν ἀλλαξοπατριαρχικῶν παρέλυε οὐσιαστικὰ τὴν λειτουργία τῶν θεσμῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου γιὰ μεγάλες περιόδους, ἀφοῦ ἀπ' αὐτῆς ἐποφελεῖτο ὄχι μόνον ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀλλὰ καί ἡ πολιτικὴ τῶν δυτικῶν κρατῶν. Μετὰ τὴν ἄλωση, ὁ πατριαρχικὸς ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας περιήλθε στοὺς κα-

Οικουμενικό Πατριαρχείο μετά τήν "Αλωση

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΑΧΑΜΙΔΗ, Δρος ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

τακτές νέος δέ πατριαρχικός ναός κατέστη ὁ ναός τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων (1453-1456) καί σύντομα ὁ ναός τῆς Μονῆς τῆς Παμμακάριστου (1456-1587). Τό 1587 μεταφέρθηκε στόν ναό τῆς Θεοτόκου τῆς Παραμυθίας καί τό 1597 στόν ναό τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Ξυλόπορτα, γιά νά καταλήξει (1600) στόν ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς περιοχῆς τοῦ Φαναρίου, ὅπου παραμένει μέχρι σήμερα. Ὁ νέος πατριαρχικός οἶκος τοῦ Φαναρίου ἀναδείχθηκε τό νέο κέντρο τῆς Ὀρθοδοξίας καί τοῦ Γένους. Στήν περιοχῆ τοῦ Φαναρίου συγκεκριθήκαν προοδευτικά πολλές ἀξιόλογες ἑλληνικές οικογένειες, οἱ ὁποῖες ἔδειξαν ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιά τά γράμματα καί διακρίθηκαν γιά τίς ὑπηρεσίες τους σέ ὑψηλά πολιτικά ἀξιώματα τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Οἱ Φαναριώτες ἀπέκτησαν μεγάλη ἐπιρροή στά δημόσια πράγματα, χωρίς νά ἐγκαταλείψουν τήν χριστιανική πίστη, ἡ ἐπιρροή δέ αὐτή ἔγινε πηγὴ πλούτου καί δυνάμεις γιά τίς μεγάλες ἀριστοκρατικές οικογένειες, ἀπό τίς ὁποῖες ἐπιλέγοντο κατά τόν 18ο αἰῶνα καί οἱ ἡγεμόνες τῶν παραδουναβίων ἡγεμονιῶν. Στήν χαλεπότητα τῶν καιρῶν ἡ δύναμη καί ὁ πλοῦτος τῶν Φαναριωτῶν ἦταν μία σημαντική βακτηρία γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς σύνθετης ἀποστολῆς τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας.

Ἡ κανονική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατά τήν Ἄλωση ἐκτεινόταν ἄμεσα ἢ ἔμμεσα ἀπό τήν Κρήτη μέχρι τήν Βαλτική καί ἀπό τήν Ἀδριατική μέχρι τόν Πόντο καί τήν Γεωργία, ἡ δέ ἔθναρχική του ἀποστολή εἶχε ἄμεση ἀναφορά σέ ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. Ἡ προσάρτηση στό ὀθωμανικό κράτος τῆς Συρίας, τῆς Παλαιστίνης (1516) καί τῆς Αἰγύπτου (1517) ἐνέταξε στίς κανονικές σχέσεις ὄλων τῶν πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς καί τήν ἰδιαίτερότητα τῆς ἔθναρχικῆς ἀποστολῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἡ ὁποία ἐνίσχυσε ἀντίστοιχα καί τό πνεῦμα συνεργασίας στό πεδίο τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων. Τό κανονικό κύρος καί ἡ ἐσωτερική συνοχή τῆς εὐρύτερης διοικητικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὑπῆρξαν θεμελιακοί παράγοντες γιά τήν ἀποτελεσματικότερη, κατά τό ἐφικτό, ἐκπλήρωση τῆς σύνθετης ἀποστολῆς του στοὺς χαλεπούς καιροὺς τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου. Ἡ προκλητικὴ δράση τῆς Λατινικῆς Οὐνίας καί τοῦ Προτεσταντικοῦ Μισσηναρισμοῦ στοὺς ἐμπερί-

στατους ὀρθόδοξους λαοὺς ἀπειλοῦσε μέ ποικίλους τρόπους τίς ἴδιες τίς δομές τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἡ δέ ἄμυνα τῆς Ὀρθοδοξίας θά ἦταν ἀδύναμη ἢ τουλάχιστον ἀδύναμη χωρίς τήν αὐθεντία καί τήν στοργή τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας. Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο κατύθυνε τήν παιδεία τοῦ Γένους καί τήν Θεολογική γραμματεία στίς συγκεκριμένες ἀνάγκες γιά τήν στήριξη τοῦ φρονήματος τοῦ ὀρθόδοξου πληρώματος, ἐπέδειξε ἀμέριστο ἐνδιαφέρον γιά τά εἰδικότερα προβλήματα τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἀγωνίστηκε μέ ζῆλο γιά τήν ἀνάδειξη τῆς βαθύτερης ἐνόπτιας τῆς Ὀρθοδοξίας στήν κοινή πίστη καί στήν κανονικὴ τάξη. Ἡ εὐρύτητα τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διευκόλυνε τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς του. Ἡ δικαιοδοσιακὴ συνοχή διευκόλυνε, ἀλλὰ δέν προσδιόριζε καί τό περιεχόμενο τῆς ἀποστολῆς του, τό ὁποῖο εἶχε καθοριστεῖ ἀπὸ τήν μακραιωνή κανονικὴ παράδοση καί τήν συνεπῆ ἐκκλησιαστικὴ πράξη. Ἡ κατὰ τόν 19ο αἰῶνα ἔκρηξη τοῦ κατευθυνόμενου ἐθνοφυλετισμοῦ σέ πολλοὺς ὀρθόδοξους λαοὺς προκάλεσε ἐσωτερικὴ κρίση στήν δικαιοδοσιακὴ συνοχή τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀφοῦ θίγονταν βασικὲς ἀρχές τῆς κανονικῆς παράδοσης. Ἡ ἀνακρίση τοῦ αὐτοκέφαλου τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος (1850), Σερβίας (1879), Ρουμανίας (1885), Πολωνίας (1924) καί Ἀλβανίας (1937) καί τοῦ αὐτονομίου τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν Φινλανδίας, Τσεχοσλοβακίας, Ἑσθονίας καί Λετονίας (1923) κατοχυρώθηκε μέ Συνοδικούς Τόμους τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας, στοὺς ὁποῖους διαχωρίζεται ἡ ὑπερδιοικητικὴ αὐθεντία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀπὸ τίς στενὲς δικαιοδοσιακὲς σχέσεις καί προβάλλεται ἡ νέα προοπτικὴ τῆς ἀποστολῆς του στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐπίσης, ἡ ὑπὸ τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας ἀπόδοση τῆς πατριαρχικῆς τιμῆς στίς Ἐκκλησίες Σερβίας (1920), Ρουμανίας (1925), Βουλγαρίας μετὰ τήν ἄρση τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος (1945), καί Γεωργίας (1990) διαμόρφωσαν τό νέο κανονικὸ πλαίσιο τῶν σχέσεων τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καί πρὸς τόν Οἰκουμενικὸ Θρόνο, ὁ ὁποῖος συνεχίζει τήν ἀποστολή του καί στό νέο κανονικὸ πλαίσιο γιά τήν διακονία τῆς ἐνόπτιας τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν πίστη καί στήν κανονικὴ τάξη.

Ἡ Μεγάλῃ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς "γέριχη ἐλαία", θά τονίσει ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ὡς ἐλαία κατάρκτος, ριζωμένη βαθειά εἰς τά ἱερά καί αἱματοβαμμένα κόμματα τῆς βασιλίδος, γνωρίζουσα τό μυστικόν τῆς μακροβιότητος, τῆς ἀνθεκτικότητος καί τῆς ἀντοχῆς εἰς τὰς καταιγίδας καί τὰς κακουχίας, σχεδὸν ἕξ αἰῶνας μετὰ τήν ἄλωσιν, ὡς ἀποθνήσκουσα καί ἰδοῦ ζῶσα, ἐδραία, ὀρθία καί ἀμετακίνητος, ἐξακολουθεῖ νά καρποφορῇ, νά τρέφῃ μέ τὸν καρπὸν τῆς καί νά φωτίζῃ μέ τό ἔλαιον τοῦ καρποῦ τῆς καί, ἐπὶ πλέον, νά προβάλλῃ τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας ὡς τό σύμβολον τῶν προσπαθειῶν τῆς διὰ τήν εἰρήνην καί τήν καταλλαγίν, τήν συμφιλίωσιν καί τήν συνεργασίαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν, ἀνεξαρτήτως θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καί πολιτισμικῶν καταβολῶν, διότι πιστεύει ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα τέκνα τοῦ ἐνός καί μοναδικοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς "τοῦ γὰρ καί γένος ἐσμέν".

1. Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν.
2. Θ.Η.Ε. Ἀθῆναι 1964, τ.4.
3. Φραντζῆς Γεώργιος, «Annales» Βόννη, 279.
4. Ράνσιμαν Στῆβεν, Ἡ μεγάλη Ἐκκλησία ἐν αἰχμαλωσίᾳ, τ. Α', Β', Ἀθῆναι 1979.
5. Σταυρίδης Θ. Βασίλειος, Ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου 1453-σήμερον, Κυριακίδης, 1987.
6. Γεννάδιος Μητροπολίτης Ἡλιοπόλεως καί Θείρων, Ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου-Βυζαντινοὶ χρόνοι, Κυριακίδης 1986.
7. Μωραΐτιδης Ἀλέξανδρος, Μέ τοῦ βορῆνᾶ τά κύματα, Ταξίδια Περιγραφαί Ἐντυπώσεις, Κωνσταντινούπολις, Σιδέρης, Ἀθῆναι, σειρά β'.

ΠΑΙΔΗΣΕΙΣ...

ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ ΒΟΛΟΥ

Με τή δέουσα επίσημότητα καί λαμπρότητα πραγματοποιήθηκαν τήν Παρασκευή του Λαζάρου 15 Ἀπριλίου τά θυρανοίξια του νεόδμητου Ἱεροῦ Ναοῦ του Ἁγίου Λαζάρου, του νέου Διαδημοτικού Κοιμητηρίου Βόλου, από τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας κ. Ἰγνάτιο, μέ τήν παρουσία πλειάδος κληρικῶν, του Δημάρχου Βόλου κ. Πάνου Σκοτινιώτη καί πλήθους λαοῦ.

Κατά τήν τελετή τῶν Θυρανοίξιων μίλησε ὁ Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως του Ναοῦ, ὁ ὁποῖος μεταξύ ἄλλων εἶπε τά ἑξῆς:

«Στό μεθόριο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἔχοντας ὀλοκληρώσει τήν «ψυχωφελῆ Τεσσαρακοστή» καί λίγο πρὶν εἰσελθούμε στή Μεγάλη Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν του Κυρίου μας, ὁ Πανάγαθος Θεός ἐπεφύλαξε μία ἰδιαίτερη εὐλογία γιά τήν τοπική μας Ἐκκλησία. Διά τῶν σεπτῶν χειρῶν του Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ. Ἰγνατίου, τελοῦνται σήμερα μέ τή δέουσα ἐκκλησιαστική λαμπρότητα καί κατάνυξη τά θυρανοίξια του νέου καί περίλαμπρου Κοιμητηριακοῦ Ναοῦ του Ἁγίου Λαζάρου.

Σήμερα ἐκκλησιοποιεῖται τό πρῶτο καί μεγαλύτερο Κοιμητήριο τῆς πόλης μας, ἀφοῦ ὕστερα ἀπό 9 ὀλόκληρα χρόνια, αὐτός ὁ χώρος ὁ ἱερός, στόν ὁποῖο ἀναπαύονται 8.000 καί πλέον κεκοιμημένοι ἀδελφοί μας, ἀποκτᾶ κατάλληλο χώρο λατρείας του ἐν Τριάδι Θεοῦ.

Σήμερα διορθώνεται ἕνα ὀλέθριο λάθος καί μία σημαντική παράλειψη ἐκείνων πού σχεδίασαν τήν κατασκευή ἑνός ὀρθόδοξου κοιμητηρίου χωρίς νά προβλέψουν τήν ἀνέγερση ἑνός Κοιμητηριακοῦ Ναοῦ.

Σήμερα οἱ Ἱερεῖς πού μέ συνέπεια καί ἱεραποστολικό ζῆλο διακονοῦν στόν εὐαίσθητο αὐτό κοιμητηριακό χώρο θά μποροῦν νά τελοῦν τήν ἀνάμικτη λατρεία καί τίς ἱερές ἀκολουθίες σ' ἕνα βυζαντινό καί περίλαμπρο Ἱερό Ναό, ἀφήνοντας πίσω τίς δυσάρεστες λατρευτικές ἐμπειρίες του παρελθόντος, στό τετράγωνο δωμάτιο πού χρησιμοποιήθηκε ὡς Ναός μέχρι τώρα.

Σήμερα, ἐπιτέλους, οἱ συγγενεῖς τῶν «ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων» ἀδελφῶν μας θά δύνανται νά αἰσθάνονται προσευχόμενοι κάτω ἀπό τούς θόλους αὐτοῦ του περικαλλοῦς Κοιμητηριακοῦ Ναοῦ τήν ἐξ ὕψους παρηγορία καί τόν οὐράνιο γλυκασμό στόν πόνο του ἀποχωρισμοῦ καί του πένθους τους.

Σήμερα, ὅμως, ὀφείλουμε νά στρέψουμε τήν σκέψη καί τή θύμησή μας 10 χρόνια πρὶν, στίς 9 Ἀπριλίου 2001, μία ἡμέρα σάν τή σημερινή, παραμονή του Ἁγίου Λαζάρου, ὅπου τελέσθηκαν τά ἐπίσημα ἐγκαίνια αὐτοῦ του Κοιμητηρίου καί τά θυρανοίξια του προσωρινοῦ Ναυδρίου. Εἶχαν προηγηθεῖ τά γνωστά γεγονότα μέ τήν παύση λειτουργίας του Παλαιοῦ Κοιμητηρίου, οἱ ἔντονες ἀντιδράσεις μερίδος τῶν πολιτῶν πού διαφωνοῦσαν μέ τήν κατάργηση του Παλιῦ Κοιμητηρίου. Τότε ζητήθηκε ἡ συνδρομή τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ἀπό τούς δύο τότε Δήμους Βόλου καί Νέας Ἰωνίας γιά τήν ἔναρξη λειτουργίας του νέου Διαδημοτικού Κοιμητηρίου.

Μέ γνώμονα τή συνοχή τῶν πολιτῶν καί παραβλέποντας τήν παντελεῖ ἔλλειψη Κοιμητηριακοῦ Ναοῦ ἡ Ἱερά Μητροπόλη μας, μέ τήν προτροπή καί εὐλογία του Ἐπισκόπου μας, ὀργάνωσε τόν Τομέα ποιμαντικῆς πενήθουτων. Ἔτσι καταρτίστηκε εἰδικός Κατάλογος κληρικῶν πού θά διακο-

νοῦσαν στό Κοιμητήριο ὑποδειγματικῶς καί ἱεραποστολικῶς, ὑπομένοντες τόν καύσωνα του θέρους καί τό ψύχος του χειμῶνος, σέ ἕνα χώρο ἀφιλόξενο καί ἀπαράκλητο, δεχόμενοι συχνά τά παράπονα τῶν πολιτῶν γιά τή δυσκολία πρόσβασης στό Νέο Κοιμητήριο.

Παράλληλα, ζητήθηκε καί δόθηκε ἡ ἄδεια ἀπό τίς ἀρμόδιες Δημοτικές Ἀρχές γιά τήν ἀνέγερση Ναοῦ στήν πλατεία του Κοιμητηρίου.

Τά ἀρχιτεκτονικά σχέδια ἀνέλαβε νά ἐκπονήσει ἀφιλοκερδῶς ὁ συμπολί-

της μας Ἀρχιτέκτων καί Μηχανικός κ. Εὐάγγελος Θεοδωρόπουλος, ὁ ὁποῖος ἔχει σχεδιάσει καί δεκάδες ἄλλους Ἱερούς Ναούς τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Οἱ ὀδηγίες του Σεβασμιωτάτου πρὸς τόν κ. Θεοδωρόπουλο ἦταν σαφεῖς: νά σχεδιασθεῖ ἕνας λαμπρός Ναός, φωτεινός, εὐρύχωρος πού νά δεσπόζει σ' ὀλόκληρο τό χώρο. Καί πράγματι ἡ ἐπιθυμία του Ποι-

μενάρχου μας ἐκπληρώθηκε καί ὅσοι διέρχονται τήν περιφερειακή ὀδό Λαρίσης θαυμάζουν τόν Ἱερό Ναό μέ τόν εὐμεγέθη τρούλο, πού προσδίδει ἱερότητα σ' αὐτό τό χώρο. Ὅμως ὅσο εὐκόλα ἐκπονήθηκαν τά σχέδια

καί ἐλήφθη ἡ σχετική ἄδεια ἀπὸ τὴν Ναοδομία, τόσο δύσκολο φάνταζε τὸ ἔργο τῆς ὑλοποιήσεως καί ἀνεγέρσεως. Οἰκονομικοὶ πόροι δὲν ὑπῆρχαν ἀλλὰ οὔτε καί ἡ πρόθεση κάποιου φορέα τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης νὰ συμβάλει σ' αὐτὸ τὸ ἔργο.

Ὡστόσο ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἔδωσε λύσεις. Τὸ πρῶτο βῆμα ἔγινε μὲ τὴ σύναψη δανείου ὕψους 80.000 εὐρώ ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως δεσμεύοντας ἓνα μέρος τῆς ἀκίνητης περιουσίας της, μὲ τὴν ὑποχρέωση τῆς καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν 1.000 εὐρώ μηνιαίως γιὰ δέκα ἔτη. Μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ ξεκίνησαν οἱ ἐργασίες ἐκσκαφῆς τῶν θεμελίων τοῦ Ναοῦ καί τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑπόγειου χώρου.

Οἱ ἐργασίες τῆς ἀνεγέρσεως καί ἀποπερατώσεως διήρκεσαν 8 ἔτη κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων δαπανήθηκαν γιὰ τὸν ἱερό αὐτὸ σκοπὸ 608.911,98 εὐρώ. Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ νὰ καταγράψουμε ἀναλυτικὰ ἀπὸ ποῦ προήλθαν τὰ χρήματα αὐτὰ. Συγκεκριμένα ἀπὸ τὴν κηροπωλησία εἰσπράχθησαν 57.376,85, ἀπὸ τὶς ἱεροπραξίες 56.185,90 εὐρώ, ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ἱερέων τοῦ Κοιμητηρίου 60.700 εὐρώ, ἀπὸ διάθεση κοινωνικοῦ ἐράνου, 37.580 εὐρώ, ἀπὸ τὴ λήψη δανείου 81.500 εὐρώ, ἀπὸ ἐπιχορήγηση τοῦ ΟΠΑΠ 50.000 εὐρώ, ἀπὸ δωρεὰς ἰδιωτῶν καί ἐπιχειρήσεων 264.360,82 εὐρώ.

Ὁφείλουμε νὰ μνημονεύσουμε τὰ ὀνόματα τῶν εὐλαβῶν εὐεργετῶν τοῦ

Ἱεροῦ Ναοῦ, τοῦ κ. Πέτρου Κυριακίδη καί τῆς ἐταιρείας ALAPIS, τοῦ ἰδρύματος Ζούζουλα, τοῦ κ. Εὐαγγέλου Καπούλα, τοῦ κ. Χαράλαμπου Τσιμᾶ καί τῶν ἐταιριῶν ΙΟΝ Α.Ε., ΧΡΩΤΕΞ Α.Ε., ΕΨΑ Α.Ε. καί Ἀφοί Παπα-

γιαννόπουλοι.

Χωρὶς τὴν φιλόθεη καί φιλαγία ἔκφραση ἀγάπης καί συμπαράστασης ὄλων τῶν ἀνωτέρω, ἡ σημερινὴ τελετὴ θὰ παρέμενε ἓνα ἄπιαστο ὄνειρο

καί ἡ ἀνέγερση αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ τεμένους τῆς ὀρθοδοξίας θὰ εἶχε διακοπεῖ καί ἴσως νὰ μὴν εἶχε ὀλοκληρωθεῖ ποτέ. Ὅλα τὰ παραπάνω ἔσοδα τὰ διαχειρίστηκαν τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεγέρσεως πού συγκροτήθηκε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ μὲ τὴ λογιστικὴ συμπαράσταση τοῦ κ. Ἀθανασίου Μπουγᾶ, Λογιστοῦ τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Συγκεκριμένα δαπανήθηκαν ὅλα αὐτὰ τὰ 5 ἔτη 606.768,09 εὐρώ στίς ἐξῆς ἐπιμέρους ἐργασίες:

Χωματουργικὲς ἐργασίες 7.748,00 εὐρώ

Σκυροδέματος 132.824,00 εὐρώ

Ἀγορὰ σιδήρου 47.735,00 εὐρώ

Σιδηροκατασκευές 29.954,00 εὐρώ

Σοβατίσματα ἐσωτερικὰ καί ἐξωτερικὰ 68.956,00 εὐρώ

Ἡλεκτρολογικὲς ἐγκαταστάσεις 27.167,00 εὐρώ

Υδραυλικὰ 1.028,00 εὐρώ

Κατασκευὴ κεραμοσκεπῆς 27.000,00 εὐρώ

Ἀγορὰ κεραμιδιῶν 8.321,00 εὐρώ

Προμήθεια μαρμάρων 13.739,00 εὐρώ

Τοποθέτηση μαρμάρων 1.452,00 εὐρώ

Εἰσφορὰς ΙΚΑ 62.778,00 εὐρώ

Ἐξοπλισμὸς καί προμήθεια Ἱερῶν Σκευῶν 7.462,00 εὐρώ

Κεντρικὴ ἐγκατάσταση θέρμανση ψύξης 4.911,00 εὐρώ

Ἀποπληρωμὴ δανείου 77.660,00 εὐρώ

Λοιπές ἐργασίες 6.000,00 εὐρώ.

Ὁφείλουμε, ἐπίσης, νὰ εὐχαριστήσουμε ὄσους ἐργάστηκαν γιὰ τὴν ἀνέγερση αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων εἶναι μακρὺς, ὁ Κύριος γνωρίζει τὰ ὀνόματά τους καί ἐμεῖς σήμερα θαυμάζουμε τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τους. Θὰ ἦταν παράλειψη ἐάν δὲν εὐχαριστήσω τὸ προσωπικὸ τοῦ διαδημοτικῶ Κοιμητηρίου γιὰ τὴν ἀφοψη συνεργασία καί ὀλοθυμὴ συμπαράσταση στοῦ ἔργου μας.

Τέλος, Σεβασμιώτατε, στρέφουμε τὸ λόγο μας σὲ Ἐσᾶς, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ 9 χρόνια ἀναθέσατε στὸν 26χρονο τότε Ἀρχιδιάκονο σας αὐτὸ τὸ ἔργο, πού ἀμέσως ἔγινε διακαὴς πόθος μας, καταθέτοντας κάθε ἱκμάδα τῆς ψυχῆς μας. Εὐχθεῖτε οἱ πρεσβεῖες τοῦ Ἀγίου καί ἐνδόξου Τετραμέρου φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου νὰ ἐνισχύουν τὴν ἱερατικὴ μας διακονία.

Ἀδελφοί μου, ἐπιτρέπατέ μου νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ ὅτι ἡ σημερινὴ χαρὰ δὲν θὰ διαρκέσει γιὰ πολὺ, ἐάν δὲν συνεχίσουμε τὶς ἐργασίες ὀλοκλήρωσης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ὁ δρομὸς εἶναι μακρὺς, κοπιαστικὸς καί ἐπίπονος. Τὰ ἔργα πού ὑπολείπονται εἶναι πολλὰ καί ἰδιαίτερα δαπανηρὰ. Ἐνδεικτικὰ νὰ σᾶς τονίσω ὅτι ἡ σύνδεση μὲ τὴ ΔΕΗ ἀπαιτεῖ τὸ ποσὸ τῶν 20.000 εὐρώ, χρήματα πού δὲν ὑπάρχουν καί καταδικάζουν τὸν Ἱερό Ναὸ στὴν ἔλλειψη ἠλεκτροδότησης.

Τὸ μαρμάρينو δάπεδο, τὸ ξυλόγλυπτο τέμπλο, ἡ ἀγιογράφηση, ἡ τοποθέτηση πολυελαίου, ὁ ἐξωτερικὸς ἐλαιοχρωματισμὸς, ἡ ὀλοκλήρωση τοῦ ὑπογείου χώρου, εἶναι μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐργασίες πού ἀπομένουν καί πού χωρὶς αὐτὲς ὁ Ἱερός αὐτὸς χώρος δὲν θὰ ἀναχθεῖ στοῦ κάλλους πού τοῦ ἀρμόζει.

Εὐχθεῖτε, Σεβασμιώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, στίς δύσκολες ἡμέρες τῆς οἰκονομικῆς κρίσης πού διερχόμαστε, ὁ Παναγάθος Θεὸς νὰ φωτίσει ἐκείνους πού μποροῦν κι ἐπιθυμοῦν νὰ συμβάλλουν στὴν ὀλοκλήρωση καί τὸν ἐξωραϊσμὸ τοῦ Ναοῦ μας...

...Ἡ ἀπόδοση ἐνὸς νέου Ναοῦ στὴ θεία Λατρεία εἶναι γεγονός εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεό, πνευματικῆς χαρᾶς, ἀγιασμοῦ καί εὐλογίας τῶν πιστῶν. Στὴν περίπτωσή, ὅμως, ἐνὸς Κοιμητηριακοῦ, ἡ ὑπαρξη τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἔχει καί ἓνα ἄλλο σκοπὸ πού δικαιώνει τὴν ὀνομασία τοῦ χώρου αὐτοῦ ὡς «Κοιμητήριο». Ἡ παρουσία αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας θὰ διασαλπίζει τὴν Ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, ἡ ὁποία εἶναι γιὰ μᾶς βέβαιη, χάρις στὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς ὁποίας εἴμαστε μέλη εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως καί αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσιαστικότερη παραμυθία καί ἐλπίδα πού μπορεῖ νὰ δοθεῖ στοὺς πενθοῦντες ἀδελφούς μας. Ἐπιπλέον, ὁ νέος μας Ἱερός Ναὸς τιμᾶται στὸν τετραήμερο καί φίλο τοῦ Χριστοῦ Ἁγιο Λάζαρο, τοῦ ὁποῖου ἡ Ἀνάσταση πού ἐορτάζουμε ἀπὸ ἀπόψε προμηνύει τὴ νίκη τοῦ θανάτου ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς, τὸν Σωτῆρα καί Λυτρωτὴ μας Χριστό. Εἶθε, μὲ τὶς εὐχὲς σας, Σεβασμιώτατε, ὁ νέος αὐτὸς Ἱερός Ναὸς νὰ παραμένει στοῦ αἰῶνα φάρος ἀναστάσιμης πίστεως καί ἐλπίδος»

Στὴ συνέχεια τὸν λόγο πῆρε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος, μεταξύ ἄλλων, ἐπεσήμανε ὅτι «ὁ Ναὸς αὐτὸς θὰ εἶναι μία παρηγορία γιὰ ὄλους, θὰ ὑποδέχεται τοὺς ἀνθρώπους. Ἐδῶ θὰ καταθέτουν τὴν προσευχὴ τους, θὰ παίρνουν κουράγιο, θὰ ζοῦνε τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ καί θὰ περιμένουν τὴν Ἀνάσταση ὄλων...». Τέλος σύντομο λόγο ἀπύθυνε καί ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Πάνος Σκοτεινιώτης, ὁ ὁποῖος εὐχῆθηκε «αὐτὸς ὁ χώρος νὰ εἶναι χώρος ὑποδειγματικῆς συνεργασίας τοῦ Δήμου μὲ τὴν Ἐκκλησία καί, ἀπὸ τὴ μεριά μας, εἶναι γνωστὸ ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα κινούμαστε...» Ἀκολούθησε ὁ Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου Λαζάρου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου. Τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου τελέστηκε ἡ πρώτη πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Κιαμέτη.

«ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ», ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ένα πρωτότυπο Διαγωνισμό διοργάνωσε τό Γραφείο Νεότητος μέ θέμα «Ή Εκκλησία τής γειτονιάς ή τοῦ χωριοῦ μου» γιά τά παιδιά καί τούς νέους τῶν κατηχητικῶν συντροφιών τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας. Στόν διαγωνισμό, πού ἀπευθυνόταν σέ ὅλα τά μέλη τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τής τοπικῆς Ἐκκλησίας, τά παιδιά, σέ συνεργασία μέ τούς κατηχητές τους, κλήθηκαν νά προσεγγίσουν καί νά παρουσιάσουν πίν ἱστορία, πίν ἀρχιτεκτονική, τόν διάκοσμο, μέ τή βοήθεια πολυμέσων, φωτογραφίας, ταινίας, ἀφήγησης, μουσικῆς καί τραγουδιῶν. Ἡ δημιουργική αὐτή δραστηριότητα ἐνεργοποίησε δεκάδες παιδιά νά γνωρίσουν πιό καλά τό Ναό τής Ἑνορίας τους καί εἶχε ἰδιαίτερα θετικό ἀποτέλεσμα. Ἡ παρουσίαση τῶν ἔργων τῶν παιδιῶν πραγματοποιήθηκε σέ τρεῖς Ἐκδηλώσεις τό Σάββατοκύριακο 9-10 Ἀπριλίου, μέ τήν παρουσία τοῦ Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου, ὡς ἐξῆς: Τό Σάββατο 9 Ἀπριλίου, τό πρωί, στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἀλμυροῦ, τά Κατηχητικά Σχολεῖα τῶν Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν Ἀλμυροῦ, Σούρπης, Πτελεοῦ καί Νέας Ἀγχιάλου παρουσίασαν τίς δημιουργίες τους καί τό ἀπόγευμα τής ἴδιας ἡμέρας στό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας τά Κατηχητικά Σχολεῖα τής

Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Βόλου μέ τή σειρά τους ἔκαναν τήν παρουσίαση τῶν ἔργων τους. Τέλος, τήν Κυριακή 10 Ἀπριλίου τό πρωί, στό Συνεδριακό Κέντρο παρόμοια γιορτή πραγματοποιήθηκε γιά τά Κατηχητικά Σχολεῖα τῶν Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν Νέας Ἰωνίας καί περιχώρων. Στό τέλος κάθε ἐκδήλωσης πού παρακολούθησαν ἀθρόα τά παιδιά τῶν νεανικῶν συντροφιών, κατηχητές καί γονεῖς, ὁ Σεβασμιώτατος βράβευσε ὅλα τά δημιουργικά ἔργα καί συνεχάρη τούς συμμετέχοντες, τονίζοντας τή σημασία τοῦ Ναοῦ στή ζωή μας.

Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας Βόλου μέ τή σειρά τους ἔκαναν τήν παρουσίαση τῶν ἔργων τους. Τέλος, τήν Κυριακή 10 Ἀπριλίου τό πρωί, στό Συνεδριακό Κέντρο παρόμοια γιορτή πραγματοποιήθηκε γιά τά Κατηχητικά Σχολεῖα τῶν Ἀρχιερατικῶν Περιφερειῶν Νέας Ἰωνίας καί περιχώρων. Στό τέλος κάθε ἐκδήλωσης πού παρακολούθησαν ἀθρόα τά παιδιά τῶν νεανικῶν συντροφιών, κατηχητές καί γονεῖς, ὁ Σεβασμιώτατος βράβευσε ὅλα τά δημιουργικά ἔργα καί συνεχάρη τούς συμμετέχοντες, τονίζοντας τή σημασία τοῦ Ναοῦ στή ζωή μας.

Ἡ ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Τήν ἐβδομάδα τής Διακαινησίμου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τήν ἀνάμνηση θαύματος τής Παναγίας, ἡ ὁποία ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ καί τῶν πολλῶν ἰάσεων πού ἐπιτελεῖ ὀνομάστηκε Ζωοδόχος Πηγή. Στήν ἑορτή αὐτή εἶναι ἀφιερωμένος ὁ Ἱ. Ναός τής Βυζίτσας, ὅπου τήν παραμονή τής ἑορτῆς, Πέμπτη τής Διακαινησίμου, τελέστηκε ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τό θεῖο λόγο. Ἀνήμερα τής ἑορτῆς τελέστηκε ἡ Θ. Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Πρωτ. π. Νικολάου Νασιώκα. Ἐπίσης, μέ λαμπρότητα πανηγύρισε καί ὁ ὁμώνυμος Ναός στό λόφο τής Γορίτσας, ὅπου τήν παραμονή τής ἑορτῆς τελέστηκε ὁ Παν. Ἑσπερινός, προεξάρχοντος τοῦ Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου καί τήν ἐπομένη ἡ Θεία Λειτουργία ἀπό τόν Ἀρχιμ. Μάξιμο Παπαϊωάννου.

Ἡ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

Ένας νέος θεσμός τῶν ἐθελοντῶν κληρικῶν ἐγκαινιάστηκε μέ τήν εἴσοδο στόν ἱερό κλῆρο τής τοπικῆς μας Ἐκκλησίας τοῦ κ. Γεωργίου Πράσινου. Πρόκειται γιά ὄριμο καί εὐσεβῆ ἄνδρα, ὁ ὁποῖος μετά τή συνταξιοδότησή του ἀποφάσισε νά ἀφιερῶθεϊ στό Θεό καί νά διακονήσει ἀφιλοκερδῶς ὡς ἱερέας τήν Ἐκκλησία. Τό Σάββατο τοῦ Ἁγίου Λαζάρου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἰγνάτιος τέλεσε τή χειροτονία του σέ Διάκονο στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου Ἀγριᾶς, ὅπου ὁ π. Γεώργιος ἐπί σειρά ἐτῶν διετέλεσε Ἐκκλησιαστικός Ἐπίτροπος. Στήν πανηγυρική Θ. Λειτουργία τής ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τή Δευτέρα τοῦ Πάσχα, τελέστηκε ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ π. Γεωργίου, ἐνῶ ὁ Ποιμενάρχης μας εὐχήθηκε νά ὑπάρξουν καί ἄλλοι εὐλαβεῖς ἄνδρες πού θά μιμηθοῦν τό παράδειγμα τοῦ νέου ἱερέα καί θά προσφέρουν ὄντως ἐθελοντικά τό ὑπόλοιπο τής ζωῆς τους ἢ τόν ἐλεύθερο ἀπό τήν ἐργασία τους χρόνο στή διακονία τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀνθρώπων.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΖΑΝΗ

Μέ θέμα «Θεολογία διαλεγόμενη», πραγματοποιήθηκε τή Δευτέρα 4 Ἀπριλίου στήν Κοζάνη ἐκδήλωση - ἀφιέρωμα στό ἔργο τής Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας, μέ τήν εὐκαιρία τής συμπλήρωσης 10 ἐτῶν λειτουργίας της, σέ συνεργασία μέ τό περιοδικό «Λειμωνάριον» τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων & Κοζάνης. Εισηγήσεις παρουσίασαν ὁ κ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Καθηγητής τής Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., ὁ κ. Παναγιώτης Βολάκης, Master Θεολογίας, ὑποψήφιος Δρ Α.Π.Θ. καί ὁ κ. Θεόφιλος Ἀμπατζίδης, Master Θεολογίας, ὑποψήφιος Δρ Α.Π.Θ. Τήν ἐκδήλωση, πού παρακολούθησε πυκνὸ ἀκροατήριο, χαίρετσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Σερβίων & Κοζάνης κ.

Παῦλος καί Δημητριάδης κ. Ἰγνάτιος, καθώς καί ὁ Συντονιστής τής Ἀκαδημίας κ. Πατελῆς Καλαϊτζίδης, Δρ. Θεολογίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ Ι. Ν. ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΟΛΟΥ

Τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου, 16 Ἀπριλίου 2011, τά παιδιά τοῦ κατηχητικοῦ σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Παρεκκλησίου Ἁγίας Τριάδος Νοσοκομείου Βόλου, μαζί μέ τόν ἱερέα καί τήν κατηχητριά τους τραγούδησαν τα κάλαντα τοῦ Λαζάρου στή γειτονιά τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Τό χρηματικό ποσό πού συγκεντρώθηκε προσφέρθηκε στό Ὀρφανοτροφεῖο Βόλου.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἐνόψει τής Μ. Ἑβδομάδος, τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου, 16 Ἀπριλίου, στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἐλένης Βόλου ἔλαβε χώρα συναυλία ἐπικάιρης θρησκευτικῆς μουσικῆς. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν ἡ παιδική χορωδία τοῦ Ὁδείου «Ρυθμός», ὑπό τήν διεύθυνση τής Καθηγήτριας Μουσικῆς κ. Μ. Παπαντωνίου μέ ἐπικάιρους ὕμνους καί βυζαντινός χορός ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Ἀρχοντος μουσικοδιδασκάλου Κυριαζῆ Νικολέρη τής Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ἀπέδωσε ὕμνους τής Μεγάλης Ἑβδομάδος. Ἐπίσης, ἡ Πολυφωνική Χορωδία τοῦ Δήμου Βόλου ὑπό τή διεύθυνση τοῦ καταξιωμένου Μαέστρου κ. Ἰωάννη Καρκάλα παρουσίασε ἐπικάιρο μουσικό πρόγραμμα. Τήν ἐκδήλωση παρακολούθησε καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τίς χορωδίες γιά τήν ἀριστη ἀπόδοσή τους καί τήν κατανυκτική ἀτμόσφαιρα πού δημιούργησαν.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2011

Ἐφ'ὅσον διέλθουν πίν ψυχωφελῆ Μεγάλῃ Τεσσαρακοσίῃ οἱ πιστοὶ προσκυνοῦν τὰ Ἅγια Πάθη καὶ γεύονται τῆ χαρὰ καὶ πίν ἀγαλλίασι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ. Μὲ εὐτακτο τρόπο τελέσθησαν οἱ ἀκολουθίες τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα σέ ὄλους τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, μέ πράγματι ἀθρόα καὶ ἐντυπωσιακὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ σ' αὐτές. Κατὰ τὸ ἔθος, πίν Μ. Παρασκευὴ στό Λόφο τῆς Ἱ. Μονῆς Παναγίας Κάτω Ξενιάς, τελέσθη ἡ τελετὴ τῆς Ἀποκαθλώσεως ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιο, πλαισιούμενο ἀπό τόν ἱερό Κλῆρο τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ. Στίν ἀκολουθία συμμετεῖχαν ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Βουλευτές καὶ ἄλλοι πολιτικοὶ ἄρχοντες καθώς καὶ πλῆθος προσκυνητῶν. Κατὰ τῆ τελετῆ τῆς Ἀναστάσεως διαβάσθηκε τὸ Πασχάλιο Μήνυμα τοῦ Μητροπολίτου μας, στό ὅποιο τονίσθηκε ἡ ἐλπίδα πού δίνει ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι τόσο ἀναγκαία στούς δύσκολους καιροὺς μας. Τέλος, ἀνήμερα τοῦ Ἁγίου Πάσχα τελέσθηκε στόν Μητροπολιτικό Ναό ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἑ-

σπερινοῦ τῆς Ἀγάπης, κατὰ πίν ὁποία ἀναγνώσθηκε τὸ Εὐαγγέλιο σέ πολλές ξένες γλῶσσες καὶ εὐλογήθηκαν τὰ πασχαλινὰ ἀβγά.

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Στό πλαίσιο ἐκπαιδευτικῆς ἐκδρομῆς στήν περιοχή μας, τίς ἡμέρες πρίν τήν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα, μία ὁμάδα μαθητῶν τοῦ Πειραματικοῦ Λυκείου Θεσσαλονίκης ἐπισκέφθηκε καὶ τήν Ἱερά Μητρόπολή μας. Τά παιδιά συναντήθηκαν μέ τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, ὁ ὁποῖος εἶχε πίν εὐκαιρία νά συζητήσει γιά ἀρκετὴ ὥρα μαζί τους γιά τίς σχέσεις τῶν νέων μέ τήν Ἐκκλησία καθώς καὶ σύγχρονα θέματα πού τοὺς ἀπασχολοῦν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ ΣΤΟ ΒΟΛΟ

Ἰδιαίτερη εὐλογία καὶ τιμὴ ἀπέτελεσε ἡ ἔλευσις καὶ φιλοξενία ἀπό τήν Ἱ. Μητρόπολή μας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἰωάννου, ἐπιφανοῦς Ἱεράρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τ. Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος διῆλθε ἐδῶ τίς ἅγιες ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Ὁ Σεβασμιώτατος προεξῆρχε τῶν ἀκολουθιῶν στόν Ἱερό Ναό Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου καὶ μίλησε στή συνάντησι τῶν ἐπιταφίων στήν πα-

ραλία τοῦ Βόλου, τὸ βράδυ τῆς Μ. Παρασκευῆς, ἐξάιροντας δύο μνύματα τῆς ἡμέρας. Πρῶτα τὸ μνύμα τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμμετοχῆς στόν πόνο τοῦ πλησίον, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ σαρκωθέντος καὶ παθόντος Κυρίου. Καὶ δεύτερον τὸ μνύμα ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ κύριος τῆς ἱστορίας καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος.

ΠΑΝΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Ἔτος 30ο • Ἄρ. Φύλλου 361 • Μάιος 2011

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνάτιος

Διευθυντής: Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Κιαμέτης

Φιλολογική

ἐπιμέλεια: Χρῆστος Δ. Ξενάκης

Ἐπεύθυνος

κυκλοφορίας: Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Παπαϊωάννου

Μηχανογράφηση: Βασιλικὴ Ἀντωνάκη

Ἐκτύπωση &

Βιβλιοδεσία: 3Ε ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

Ἰδιοκτησία: Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 38001 Βόλος

Τηλέφωνα: 24210 93500 • Fax: 24210 67903

Internet: www.imd.gr

E-mail: info@imd.gr

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τή μνήμη του Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του Τροπαιοφόρου ἐόρτασε φέτος ἐκ μεταθέσεως ἡ Ἐκκλησία μας μεγαλοπρεπῶς τήν δεύτερη ἡμέρα του Πάσχα. Στήν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος ἐπίκεντρο του ἐορτασμοῦ ἦταν ὁ Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου Βόλου, ὅπου ἀνήμερα τό Πάσχα ἐψάλη ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος του Μητροπολίτου μας κ. Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος κήρυξε τόν θεῖο λόγο. Τήν ἐπομένη, τῆς Θ. Λειτουργίας στόν ἴδιο Ἱ. Ναό προσέειπε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τόν θεῖο Λόγο. Ἐπίσης ἀνάμεσα στούς πολλούς πανηγυρίζοντες Ναούς ξεχωρίζει ὁ Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Ἀγριάς, ὅπου τήν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τελέσθηκε Ἀρχιερατική Θ. Λειτουργία, ἱερουργουντος του Μητροπολίτου μας, ὁ ὁποῖος τέλεσε καί τήν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία του Διακόνου π. Γεωργίου Πράσινου.

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ Π. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ ΜΗΛΤΟΥ

Τήν Κυριακή τῶν Μυροφόρων 8 Μαΐου 2011 τελέσθηκε ἡ χειροτονία σέ πρεσβύτερο του Ἀρχιδιακόνου τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας π. Ἀμφιλοχίου Μήλτου στόν Ἱερό Ναό Εὐαγγελιστρίας Ν. Ἰωνίας ἀπό τόν Ποιμενάρχη μας, μέ τή συμμετοχή πολλῶν ἱερέων καί πιστῶν. Στό χειροτονητήριο λόγο του ὁ νέος ἱερέας, λαμβάνοντας ἀφορμή ἀπό τή διπλή ἐορτή τῶν Μυροφόρων καί του ἁγίου Ἰωάννου του Θεολόγου, μίλησε γιά τήν ἱερωσύνη ὡς μυστήριο τῆς ἀγάπης του Θεοῦ, λέγοντας μεταξύ ἄλλων: «Πράγματι, εἶναι μεγίστη εὐλογία νά συμπίπτει ἡ εἴσοδος μου στό «χρίσμα ἱερατείας»¹ μέ τήν ἐορτή τῶν Μυροφόρων καί τή μνήμη του ἡγαπημένου μαθητοῦ καί εὐαγγελιστοῦ τῆς ἀγάπης, ἁγίου Ἰωάννου του Θεολόγου. (...) Ἡ «ἀγάπη ἡ θερμή, ἡ ζέουσα πρὸς τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν»² εἶναι, σύμφωνα μέ τόν Ἅγιο Νεκτάριο, προϋπόθεση γιά τόν πνευματικό ποιμένα. Καί ἡ ἀγάπη αὐτή κορυφώνεται στό κύριο ἔργο του ἱερέως πού εἶναι κατά τόν ἴδιο Ἅγιο «τό προσφέρειν θυσίας τῷ Θεῷ ἐπί του ἱεροῦ θυσιαστηρίου»³. Ἡ πορεία τῶν Μυροφόρων πρὸς τόν Ζωοδόχο Τάφο προσιωμεῖ τήν πορεία κάθε ἱερέα, ὁ ὁποῖος καλεῖται νά εἶναι ὁ ἀπόλυτος ἀφοσιωμένος στό Θεό καί νά ὑπερνικᾷ τούς «ἔσθθεν φόβους» καί τῆς «ἔξωθεν μάχης»⁴, προκειμένου νά προσεγγίσει τό ζωήρροτο μνημεῖο, δηλαδή τό θυσιαστήριο, τήν ἁγία Τράπεζα. (...) Στό μυστήριο τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας ἀποκαλύπτεται τό πλήρωμα τῆς ἀγάπης του Θεοῦ, ὁ ὁποῖος προσφέρει τόν Υἱό Του «γιά νά ζήσει ὁ κόσμος» καί παράλληλα φανερώνεται ἡ ἀγάπη καί εὐχαριστία του ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεό μέ τήν προσαγωγή ὄλου του κόσμου στό Θεό. «Τό νά εἶσαι ἱερέας», γράφει ἕνας σύγχρονος ἱερέας καί θεολόγος, «εἶναι, ἀπό μία βαθύτερη ἀποψη, τό φυσικότερο πράγμα στόν κόσμο. Ὁ ἀνθρώπος δημιουργήθηκε ἱερέας του κόσμου· εἶναι αὐτός πού προσφέρει τόν κόσμο στόν Θεό, σέ μία θυσία ἀγάπης καί αἵνου καί πού μέσα ἀπό τήν αἰώνια αὐτή εὐχαριστία, μοιράζει στόν κόσμο τήν ἀγάπη του Θεοῦ.»⁵ Ἄν τοῦτο ἰσχύει γιά τή βαπτισματική ἡ γενική ἱερωσύνη ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἰσχύει κατεξοχὴν γιά τήν εἰδική, χαρισματική καί λειτουργική ἱερωσύνη τῶν ἱερέων. (...) Ὅσα ἐλέχθησαν προηγουμένως συνιστοῦν τόν ἀμπτώ τῆς μαθητείας κοντά σ' ἕνα ἐπίσκοπο πού δέν παύει νά διδάσκει λόγῳ καί ἔργῳ «τὴν παράδοξη παντοδυναμία τῆς ταπεινῆς ἀγάπης»⁶. Καί τό ἔζησα αὐτό τὰ ἔτη αὐτά πού μέ κρητίσαστε Διάκονο κοντά σας, μέ τιμήσατε μέ τή θέση του Ἀρχιδιακόνου, μέ ἐμπιστευτήκατε νά διακονήσω στό Ἱδιαίτερο Γραφεῖο καί τή Γραμματεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας. Δίχως διάθεση φιλοφρόνησης καί ὑπερβολῆς ὁμολογῶ ὅτι κοντά σας ἔμαθα πῶς εἶναι νά διορθῶνεις, μιλώντας ὄχι καταγγελτικά ἀλλά ἐνθαρρυντικά, νά διαφωνεῖς ὄχι δικαστικά ἀλλά ἐνωτικά, νά ἀγαπᾷς χωρὶς νά δεσμεύεις, νά ἐμπιστεύεσαι χωρὶς νά πατρυνάρεις, νά εἶσαι παρὼν διακριτικά καί ὄχι δυναστικά, νά ὀραματίζεσαι ποιμαντικά, χωρὶς νά κάνεις τόν προορισμό τῆς Βασιλείας του Θεοῦ, νά ἔχεις ἐπαφή μέ τήν πραγματικότητα, κομίζοντας ὅ,τι πῶς ζεῖδαρο εἶναι ἡ Παράδοση. Σᾶς εἶμαι βαθύτατα εὐγνώμων γιά τή διδαχή αὐτή, γιά τήν ἀπαράμιλλη εὐρυχωρία τῆς καρδιάς σας καί τήν πατρική ἀγάπη σας. (...)

1. Ἐξ. 40, 13

2. Ἁγ. Νεκταρίου, Ἱερατικόν ἐγκόλπιον α' Περί Ἱερωσύνης Ἄπαντα τ. Β, Ἀθήνα 2006 σ. 68

3. ὁ.π. σ. 39

4. Β' Κορινθ. 7, 5

5. π. Αλεξ. Σμέμαν, Γιά νά ζήσει ὁ κόσμος, Δόμος, σ. 137

6. π. Καρδαμάκης, ὁ.π.»

Στήν ἀντιφώνησή του ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας συμβούλεψε πατρικά καί μίλησε ἐπαινετικά πρὸς τόν χειροτονούμενο, τονίζοντας παράλληλα τή σημασία τῆς παρουσίας ἑνός ἱερέα στό σύγχρονο κόσμο. Ὁ νέος ἱερέας θά ἀναχωρήσει τό καλοκαίρι γιά μεταπτυχιακές σπουδές στό ἐξωτερικό.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

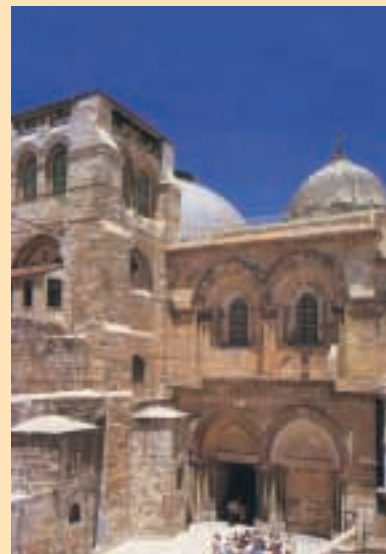
Προσκυνηματική Ἐκδρομή στοὺς **Ἁγίους Τόπους**

19-24 Αὐγούστου 2011

- ΝΑΖΑΡΕΤ • ΚΑΝΑ
- ΦΥΛΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ
- ΠΡΑΙΤΩΡΙΟ • ΟΙΚΟΣ ΑΓ. ΙΩΑΚΕΙΜ ΚΑΙ ΑΝΝΑΣ
- ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΠΟΤΑΜΟΣ
- ΒΗΘΛΕΕΜ • ΑΓΙΑ ΣΙΩΝ
- ΠΡΟΒΑΤΙΚΗ ΚΟΛΥΜΒΗΘΡΑ
- ΥΠΕΡΩ • ΒΗΘΑΝΙΑ
- ΟΡΟΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΩΝ
- ΚΑΠΕΡΝΑΟΥΜ
- Ι. ΜΟΝΗ ΑΓ. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ
- ΤΙΒΕΡΙΑΔΑ
- ΦΡΕΑΡ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ
- ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ -
ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:**

Βιβλιοπωλεῖο Ἱ. Μ. Δημητριάδος
«ΛΥΧΝΟΣ», Τηλ.: 24210 32916

Ὁ Σύνδεσμος Νέων τῆς Ἱ.Μ. Δημητριάδος στήν πόλη τῶν Δόγηδων

Ανασπίτω ὁ Θεός καί... διασκορπιστήκαμε! Πρὶν καλά καλά σπκω-
θοῦμε ἀπὸ τὸ πασχαλιῆτικο τραπέζι, μόλις τὴ Δευτέρα τῆς Διακαι-
νησίμου, μέ συνταξιδιώτη καὶ ἀρωγὸ τὸ Μεγαλομάρτυρα Ἅγιο Γε-
ώργιο, μέ κόκκινα αὐγά καὶ τσουρέκια στὶς ἀποσκευές μας, μά καὶ μέ χαρά
καὶ κέφι ἀστεϊρευτο ξεκινήσαμε ἡ παρέα τοῦ Συνδέσμου Νέων νά τηρή-
σουμε ἄλλη μία παράδοση τῶν ἡμερῶν, αὐτὴ τῆς ἐπίσης ἐκδρομῆς μας στὸ
ἐξωτερικὸ πού προορισμὸ γιὰ φέτος εἶχε τὸ βόρειο τμήμα τῆς Ἰταλίας.

Ἄφετριά μας ὁ Βόλος, ἀλλὰ μέχρι νά φτάσουμε στὸ λιμάνι τῆς Ἡ-
γουμενίτσας ἡ παρέα ἐμπλουτίστηκε, μέ φίλους ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὴν Ἀ-
λεξανδρούπολη καὶ τὴ Θεσσαλονίκη. Ἔτσι ὅλοι μαζί, μία μεγάλη πλέον
συντροφιά, ἐπιβιβαστήκαμε στὸ πλοῖο γιὰ τὴ γείτονα.

Πρῶτος σταθμὸς τὸ λιμάνι τῆς Ἀνκόνα, ἀπ' ὅπου ξεκίνησε ἡ πορεία

μας πρὸς Βερόνα. Ὁ δρόμος μας δέν ἦταν χωρὶς ἐμπόδια, καθὼς οἱ Ἰτα-
λοὶ γιορτάζοντας κι αὐτοὶ τὸ Πάσχα, φρόντισαν νά μᾶς δώσουν μία εικό-
να γιὰ τὸ πῶς εἶναι τὸ μποιλιόρισμα καὶ σπὶ δική τους χώρα. Γρήγορα
ὅμως φτάνοντας στὸ ξενοδοχεῖο σπὶ Βερόνα, σπὶν πόλη τοῦ Ρωμαίου καὶ
τῆς Ἰουλιέτας, μᾶς ἀποζημίωσαν μέ τὴ φιλοξενία τους γιὰ τὴν κούραση
πού εἶχαμε ὑποστῆ. Ἡ ἐπόμενη μέρα, γεμάτη κι αὐτὴ ἀπὸ ἐμπειρίες. Κά-
νοντας τὸ γύρο τῆς λίμνης Γκάρντα, στοὺς πρόποδες τῶν Ἄλπεων, φτά-
σαμε μέχρι τὸ Τρέντο, σπὶν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Ἀδίγη, μία πόλη μέ ἰδι-
αίτερη ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ὄμορφη, γραφικὰ δρομάκια. Ἡ δίωρη καθυστέρη-
ση σπὶν εἴσοδο μιᾶς σήραγγας λόγῳ ἀτυχήματος, εὐτυχῶς χωρὶς θύ-
ματα, δέν χάλασε τὴ διάθεσή μας καὶ φτάνοντας σπὶν ἐντυπωσιακὴ
Guardalana, τὴ Disneyland τῆς Ἰταλίας, τὸ κέφι ἀπογειώθηκε πάνω σέ τρε-
νάκια πού ἐκτοξεύονταν καὶ φαντασμαγορικὰ παιχνίδια πού μάγευαν. Ἡ
μέρα ἔκλεισε μέ τὴν ἐπίσκεψη σπὶ χερσόνησο Sirmione, ἕνα μέρος πού
θυμίζει κάρτ-ποστάλ, χτισμένη σέ ἕνα μεσαιωνικὸ ἱστορικὸ κέντρο, μέ
στενά σοκάκια καὶ μεγαλοπρεπῆ κτίρια.

Τὶ νά πεῖ κανεὶς γιὰ τὴ συνέχεια, μία καὶ τὴν ἐπόμενη μέρα βρεθήκαμε
σπὶ μαγευτικὴ Βενετία, ὅπου φτάσαμε γιὰ νά περάσουμε τὸ τελευταῖο βρά-
δυ καὶ νά ἐπιστρέψουμε ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς σπὶν Ἑλλάδα. Πόλη βγαλμένη
θαρρεῖς ἀπὸ παραμῦθι καὶ γιὰ ἄλλους εἰκόνα ἐνός γλυκοῦ ὄνειρου. Κα-
νάλια, γόνδολες, κτίρια μεγαλοπρεπῆ πού ὅλα κρύβουν πλούσια ἱστορία
καὶ σοῦ δίνουν τὴν αἴσθηση πῶς φινιῶρες μέ πολύχρωμες φορεσιές θά
ξεπεταχτοῦν καὶ θά σοῦ κραπίσουν συντροφιά. Ἡ πλατεία τοῦ Ἁγίου
Μάρκου, ἡ Ὁρθόδοξη καὶ τόσο ἐλληνικὴ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου,
ὅπου ὅλοι μαζί ψάλαμε ἀναστάσιμους ὕμνους, ὁ πύργος τοῦ Ὁρολογιοῦ,
ἡ γέφυρα τῶν στεναγμῶν καὶ τόσα ἄλλα σημεῖα, ἔχουν ἀποτυπωθεῖ σπὶ
μνήμη μας καὶ μᾶς συνοδεύουν πλέον μαζί μέ τὶς φωτογραφίες πού γέμι-
σαν τὶς μηχανές μας ὡς γλυκὲς ἀναμνήσεις.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ ἀξιοθέατα καὶ τὴν περιδιάβασή μας σέ τόπους ὄμορ-
φους καὶ ἄγνωρους μέχρι τώρα, τὸ σημαντικότερο καὶ πιὸ οὐσιαστικὸ
στοιχεῖο καὶ αὐτὸ πού συνέθεσε καὶ πρωτίστως δημιούργησε ὅλες αὐτὲς
τὶς ὄμορφες στιγμές, τὶς μοναδικὲς ἐμπειρίες καὶ τὶς γλυκὲς ἀναμνήσεις,
ἦταν ἡ ἀγάπη, ἡ σύμπνοια, ἡ εὐλογημένη ἐνότητα καὶ ἡ καλὴ διάθεση ὅλης
τῆς παρέας, πού μέ τὸ κέφι, τὴν χαρά καὶ τὴν ἀναστάσιμη διάθεση «στό-

λισε» ἀκόμη περισσότερο τὶς ἤδη ὄμορφες δημιουργίες τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐκδρομὴ στὸ ἐξωτερικὸ ὅμως δέν εἶναι ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία γιὰ νά
ζοῦμε τέτοιες στιγμές, νά ἐρχόμαστε κοντά, νά μοιραζόμαστε ἐμπειρίες καὶ
νά ζοῦμε σάν ἕνα σῶμα. Ὅλους τοὺς προηγούμενους μῆνες συνεχίστη-
καν μέ τοὺς ἴδιους ρυθμούς καὶ οἱ δραστηριότητές μας στὸ Πέρασμα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΝΕΩΝ

Κάθε Τρίτη, πιστὴ στὸ ραντεβού τῆς ἡ ομάδα ἐκμάθησης παραδο-
σιακῶν χορῶν καὶ κάθε Τετάρτη οἱ συναντήσεις τῶν νέων μέ τὸν π. Χρί-
στο Χαχαμῖδη, ὅπου κατ' ὄλην τὴ διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς
προσπαθήσαμε νά προσεγγίσουμε, μέ τὸ βλέμμα μας στραμμένο στὸ
Σταυρωμένο καὶ Ἀναστημένο Χριστό, τὸ μυστήριό τῆς ἀγάπης Του. Καὶ
πῶς ἀλλιῶς, πέρα ἀπὸ ἀναγνώσματα καὶ συζητήσεις, μπορεῖ κανεὶς νά μα-
θητεύσει σπὶν ἀγάπη, παρά ζώντας κοντά στὸ συνάνθρωπο καὶ μάλιστα σ'
ἐκεῖνον πού πεινᾷ, πού διψᾷ, πού εἶναι γυμνός... Ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ὅπως καὶ
τὸν ὑπόλοιπο χρόνο ἔτσι καὶ τώρα, πλησιάσαμε τοὺς συνανθρώπους μας,
τὶς ξεχωριστὲς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ στὸ ὄρφανοτροφεῖο καὶ τὶς κλινικὲς γιὰ
νά λάβουμε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης πού ξεχειλίζει στὰ βλέμματα καὶ τὶς
καρδιές τους καὶ νά ἐπιστρέψουμε στὸ ἐλάχιστο τὸ δῶρο πού μᾶς κάνει ὁ
Θεὸς μέσῳ τῶν προσώπων αὐτῶν.

Μία νέα δραστηριότητα προστέθηκε τὸ τελευταῖο διάστημα σπὶν ἀτζέ-
ντα μας. Ἔτσι **κάθε δευτέρη Πέμπτη** μέ ὑπεύθυνο τὸν Ἰωάννη Ντοβρό
προβάλλονται στὸ Πέρασμα **ντοκιμαντέρ οἰκολογικῶ καὶ κοινωνικῶ
ἐνδιαφέροντος**, μέ σκοπὸ νά μᾶς προβληματίσουν, νά μᾶς ἀφυπνίσουν
καὶ νά μᾶς δραστηριοποιήσουν ἀπέναντι στὸν κόσμο μας πού δέν ἀποτε-
λεῖ πλέον στολίδι, ὅπως μᾶς τὸν παρέδωσε ὁ Θεός, ἀλλὰ στενάζει κάτω
ἀπὸ τὴν ἀδιαφορία καὶ τὸν ἐγκληματικὸ πολλές φορές ἐγωισμό μας.

Οἱ **Παρασκευές** μας δέν ἦταν ἐλεύθερες δραστηριοτήτων ἀλλὰ ἀφιε-
ρώθηκαν καὶ αὐτὲς, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀκολουθία τῶν καιρετισμῶν, **σ' ἕνα
«ταξίδι», σπὶν παιδικὴς μασήλικια** αὐτὴ τὴ φορά μέ συντροφιά ψαλιδία, μπο-
γιές, κλωστὲς καὶ ἕνα σωρὸ ὑλικά γιὰ χειροτεχνίες. Μὲ ὁδηγὸ πάντα τὴ

Μαρία Ἰατρίδου εἰτοιμάστηκαν διάφορα καλούδια πού μαζί καὶ μέ μετα-
χειρισμένα ἀντικείμενα, προσφορὲς φίλων, ἀπέτελεσαν τὴ πραμάτεια μας
γιὰ τὸ πασχαλινὸ παζάρι πού πραγματοποιήθηκε στὸ προαύλιο τοῦ Ἁγί-
ου Νικολάου τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου, τὰ ἔσοδα τοῦ ὁποῖου διατίθενται
γιὰ τὴν ἀνακούφιση ἐμπερίστατων ἀδελφῶν.

Τόσες καὶ τόσες ὄμορφες στιγμές. Στιγμές ἀπὸ τὸ παρελθόν, ἔτοιμες
νά μπερδευτοῦν μέ ὅσες ἐρχονται ἀπὸ τὸ μέλλον καὶ τὴ θερινὴ κατασκή-
νωσιὸν στὸν Ἅγιο Λαυρέντιο πού περιμένει νά μᾶς ὑποδεχθεῖ καὶ φέτος 17-
22 Αὐγούστου. Στιγμές πού γίνονται γιὰ τὸν καθένα μας ὄμορφότερες,
χάρη σπὶν ὑπαρξὴ τοῦ ἄλλου, χάρη σπὶν ἐνοποιῶ παρουσία τοῦ ἄλλου.
Μακάρι νά μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεὸς νά ζοῦμε πολλές τέτοιες στιγμές... Χριστὸς
Ἄνεστη!!!

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ